



پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۸ مهر ماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

توشه ای برای موفقیت

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»



فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد اسدی، محمد بحیرایی، محمد پردل نظامی، احمد حسن زاده فرد، احمد رضا ذاکر زاده، هادی فولادی، عباس مالکی، ابراهیم نجفی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتري، حسن اصحابی، محسن اصغری، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، جواد جلیلیان، امیرحسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سینا غلامی، مهرداد کرمی، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، عمار تاجبخش، ابوطالب درانی، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، امیرعلی فردین، حمیدرضا قاندامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، نگین الهیاری، علیرضا پدram، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی‌نژاد، امیرمحمد قلعه‌کاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سپیده فتح‌اللهی، رضا رنجبری	فریبا رثوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، سینا غلامی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	تابان صیقلی، فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی، ایمان کلاته‌عربی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، سینا غلامی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر  مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۱»

(امیر زاکر زاده)

برای آنکه عدد سه رقمی مضرب ۵ باشند، باید رقم یکان صفر یا پنج باشد.
پس:

$$\frac{4}{\text{صفر}} \times \frac{3}{\text{صفر}} \times \frac{1}{\text{صفر}} = 12$$

$$\frac{3}{\text{پنج}} \times \frac{3}{\text{پنج}} \times \frac{1}{\text{پنج}} = 9$$

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} 12 + 9 = 21$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۲- گزینه «۲»

(ابراهیم نفی)

حروف «مه» به ۲! کنار هم و حروف «جوری» کنار هم به ۴! جایگشت دارند. هم چنین این دو دسته به ۲! می‌توانند جایگشت داشته باشند.
بنابراین:

$$2! \times 4! \times 2! = 2 \times 24 \times 2 = 96$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۳- گزینه «۴»

(مهمرب بفرایی)

$$\frac{2}{\text{نفر پنجم یازدهمی}} \times \frac{1}{\text{نفر دوم دوازدهمی}} \times \frac{5}{\text{نفر اول دوازدهمی}} \times \frac{4}{\text{نفر دوم دوازدهمی}} = 120$$

دو نفر بعدی دهمی دو نفر اول دوازدهمی

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۴- گزینه «۱»

(مهمرب بفرایی)

برای هر سؤال در صورتی که سفید پاسخ نیز جزء انتخاب‌ها باشد، ۵ حالت داریم. از طرفی:

$$3125 = 5^k \Rightarrow 5^k = 5^5 \Rightarrow k = 5$$

با اضافه کردن ۳ سؤال دیگر ۸ سؤال داریم. این بار پاسخ دادن به هر سؤال الزامی است. پس برای هر سؤال ۴ حالت انتخاب داریم. در نتیجه:

$$4^8 = (2^2)^8 = 2^{16}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۵- گزینه «۲»

(مهمرب بفرایی)

پدر و مادر در دو طرف عکس به دو حالت می‌توانند قرار بگیرند:
حالت اول:

$$4 = \text{مادر} \frac{2}{\text{پسر}} \times \frac{2}{\text{دختر}} \times \frac{1}{\text{پسر}} \times \frac{1}{\text{دختر}}$$

حالت دوم:

$$4 = \text{پدر} \frac{2}{\text{پسر}} \times \frac{2}{\text{دختر}} \times \frac{1}{\text{پسر}} \times \frac{1}{\text{دختر}}$$

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} 4 + 4 = 8$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

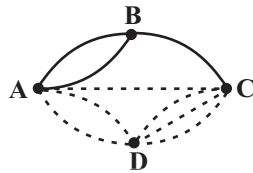
۶- گزینه «۱»

(امیر حسن زاده فرد)

$$7 = 1 + 2 \times 3 = 7$$

گزینه «۱» صحیح است.

بدون عبور از شهر B یعنی مسیرهای خط چین



(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۷- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

در ابتدا راه‌های A به C را می‌نویسیم:

$$\left. \begin{array}{l} A \rightarrow B \rightarrow C = x \times 3 \\ A \rightarrow C = 4 \\ A \rightarrow D \rightarrow C = 1 \times x \end{array} \right\} \Rightarrow 3x + x + 4 = 20 \Rightarrow 4x = 16 \Rightarrow x = 4$$

حال راه‌های A به D را می‌نویسیم:

$$\left. \begin{array}{l} A \rightarrow D = 1 \\ A \rightarrow C \rightarrow D = 4 \times 4 \\ A \rightarrow B \rightarrow C \rightarrow D = 4 \times 3 \times 4 \end{array} \right\} \Rightarrow 1 + 16 + 48 = 65$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۸- گزینه «۱»

(هادی فولادی)

$$n! = 1 \times 2 \times 3 \times \dots \times n$$

$$n = \frac{5 \times 4!}{4 \times 3!} = \frac{5 \times 4!}{4!} = 5 \Rightarrow n! = 5! = 120$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۵)

۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

ابتدا تعداد حالت‌هایی را محاسبه می‌کنیم که رضا و محمد کنار هم باشند:
رضا و محمد را در کنار هم یک بسته در نظر می‌گیریم که این بسته در کنار اصغر، سهیل، کسری و حسن ۵! جایگشت دارد، اما رضا و محمد درون بسته ۲! جایگشت دارند، پس بنا به اصل ضرب، تعداد حالت‌های نامطلوب

$$\frac{2!}{\text{نامطلوب}} \times \text{RM} \times \text{A} \times \text{S} \times \text{K} \times \text{H}$$

۵!

برابر است با ۵! × ۲!

اما اگر هیچ شرطی نداشتیم، این شش نفر در کنار هم ۶! جایگشت داشتند، پس پاسخ سؤال برابر است با:

$$6! - 5! \times 2 = 720 - 120 = 600 = 5! \times 6 - 5! \times 2 = 5! \times (6 - 2) = 120 \times 4 = 480$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۱۰- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

$$P(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!} \text{ می‌دانیم، پس:}$$

$$P(n, 2) = \frac{n!}{(n-2)!} = \frac{n \times (n-1) \times (n-2)!}{(n-2)!} = n(n-1)$$

با جایگذاری مقدار به دست آمده، در معادله مفروض سؤال، داریم:

$$P(n, 2) = 5n + 7 \Rightarrow n(n-1) = 5n + 7 \Rightarrow n^2 - n = 5n + 7$$

بنابراین باید معادله‌ای بسازیم که ریشه‌های آن $x_1 = 6$ و $x_2 = -\frac{3}{2}$ است.

طبق رابطه مقابل داریم:

$$a(x - x_1)(x - x_2) = 0 \quad \text{با اتحاد جمله مشترک} \rightarrow a(x^2 - \frac{9}{2}x - 9) = 0$$

$$\text{اگر } a=2 \rightarrow 2(x^2 - \frac{9}{2}x - 9) = 0$$

$$\Rightarrow 2x^2 - 9x - 18 = 0$$

بنابراین پاسخ گزینه «۳» است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، ۱۹ تا ۲۲)

(مهم اسیری)

۱۴- گزینه «۴»

ابتدا ضرایب معادله را مشخص می‌کنیم:

$$\underbrace{(m-2)x^2}_a - \underbrace{(3m-5)x}_b - \underbrace{m+6}_c = 0$$

$$S = -\frac{b}{a} = \frac{3m-5}{m-2}$$

جمع ریشه‌های معادله برابر است با:

در صورت کسر به جای -5 می‌نویسیم $-6+1$ و بعد کسر را تفکیک کرده و ساده می‌کنیم:

$$S = \frac{3m-6+1}{m-2} = \frac{3(m-2)}{(m-2)} + \frac{1}{m-2} = 3 + \frac{1}{m-2}$$

حالا برای اینکه $3 + \frac{1}{m-2}$ ماکزیمم شود باید $\frac{1}{m-2}$ حداکثر مقدار خودش باشد. چون باید m عددی صحیح باشد. باید $m=3$ بشود تا مقدار مخرج برابر ۱ شود.

* (در این شرایط کسر $\frac{1}{m-2}$ به حداکثر مقدار خودش (۱) می‌رسد. توجه کنید اگر مقدار m کمتر از ۲ باشد مقدار کسر منفی و اگر بزرگتر از ۳ باشد، $\frac{1}{3}$ ، $\frac{1}{4}$ ، ... می‌شود و کوچکتر می‌شود.)

بنابراین $m=3$ و ضرب ریشه‌ها را حساب می‌کنیم.

$$P = \frac{c}{a} = \frac{-m+6}{m-2} = \frac{-3+6}{3-2} = \frac{3}{1} = 3$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

(عباس مالکی)

۱۵- گزینه «۲»

$$\frac{x \times \frac{2}{3}}{\frac{3}{2}} = \frac{x}{3}$$

مساحت مثلث

$$\text{مساحت متوازی‌الاضلاع} = x(x + \frac{2}{3}) = x^2 + \frac{2x}{3}$$

$$\Rightarrow \frac{x}{3} = \frac{2}{5}(x^2 + \frac{2x}{3}) - 1 \Rightarrow \frac{5x}{15} = \frac{6x^2}{15} + \frac{4x}{15} - \frac{15}{15}$$

$$\Rightarrow 6x^2 - x - 15 = 0$$

$$\Delta = 1 - 4 \times 6 \times (-15) = 361$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{-(-1) + \sqrt{361}}{2 \times 6} = \frac{1+19}{12} = \frac{5}{3} \text{ قق} \\ x_2 = \frac{-(-1) - \sqrt{361}}{2 \times 6} = \frac{-18}{12} \text{ غقق} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

$$\Rightarrow n^2 - 6n - 7 = 0 \Rightarrow (n+1)(n-7) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n = -1 \\ n = 7 \end{cases}$$

مقدار $n = -1$ را نمی‌پذیریم چون در این صورت $P(n, 2)$ و $P(n-3, n-4)$ تعریف نمی‌شود، پس $n=7$ و داریم:

$$P(n-3, n-4) \xrightarrow{n=7} P(4, 3) = \frac{4!}{(4-3)!} = \frac{4!}{1!} = 4!$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۶ تا ۸)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه «۱»

(امیر حسن زاده فرد)

$$x = \text{حقوق هر تکنسین}$$

$$2x = \text{حقوق هر مهندس}$$

$$\frac{2x}{3} = \frac{10}{3}x = \text{حقوق هر مدیر}$$

$$\text{مجموع حقوق پرداختی} = 2(\frac{10}{3}x) + 8(2x) + 20(x) = 1280$$

یک میلیارد و دویست و هشتاد میلیون تومان معادل ۱۲۸۰ میلیون تومان است.

$$\frac{20}{3}x + 16x + 20x = 1280 \Rightarrow \frac{20}{3}x + 36x = 1280$$

$$\frac{20}{3}x + 3 \times 36x = 3 \times 1280$$

$$1280x = 3 \times 1280 \Rightarrow x = 30$$

میلیون تومان $2x = 60$ = حقوق مهندس

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه ۱۳)

۱۲- گزینه «۱»

(هاری فولادی)

معادله یاد شده زمانی ریشه مضاعف دارد که به صورت $(x+2b+1)^2 = 0$ باشد در نتیجه

$$a^2 - 4 = 0 \Rightarrow a^2 = 4 \Rightarrow a = \pm 2$$

از طرفی ریشه مضاعف معادله، جواب معادله $x+2b+1=0$ است. پس

$$x=1 \Rightarrow 1+2b+1=0 \Rightarrow 2b=-2$$

$$\Rightarrow b=-1$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a+b=2-1=1 \\ a+b=-2-1=-3 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲)

۱۳- گزینه «۳»

(مهم اسیری)

یک ریشه این معادله $x_1 = 6$ است و ریشه دیگر آن نیز از جواب

$$\text{معادله } x^2 - 9 = 0 \text{ به دست می‌آید:}$$

$$x^2 - 9 = 0 \Rightarrow x^2 = 9 \xrightarrow{\text{جذر می‌گیریم}}$$

$$x = \pm 3 \xrightarrow{\text{ریشه منفی}} x = -3$$

حالا ریشه منفی معادله $x^2 - 9 = 0$ را نصف می‌کنیم که ریشه دیگر معادله

$$\text{مندظر است: } x_2 = \frac{-3}{2}$$

۱۶- گزینه «۴»

(عباس مالکی)

راه حل:

$$\left. \begin{aligned} 9x^2 &= \text{مساحت شکل} \\ 28x &= \text{محیط شکل} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{\text{مساحت شکل}}{\text{محیط شکل}} = \frac{16}{3} \Rightarrow \frac{9x^2}{28x} = \frac{16}{3} \Rightarrow 9x^2 = 14x - \frac{16}{3} \Rightarrow 9x^2 - 14x + \frac{16}{3} = 0 \Rightarrow x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} \Rightarrow$$

$$x_{1,2} = \frac{14 \pm \sqrt{14^2 - (4 \times 9 \times \frac{16}{3})}}{18} = \frac{14 \pm \sqrt{196 - 192}}{18}$$

$$= \frac{14 \pm 2}{18} \Rightarrow \begin{cases} \frac{16}{18} = \frac{8}{9} \\ \frac{12}{18} = \frac{2}{3} \end{cases}$$

جواب مورد نظر $\frac{2}{3} < \frac{8}{9} \Rightarrow \frac{2}{3}$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۳ و ۲۷ تا ۳۲)

۱۷- گزینه «۳»

(مهم پر دل نظامی)

$$5x^2 + 4x - 3 = 0 \Rightarrow \Delta = (4)^2 - 4(5)(-3) = 16 + 60 = 76 > 0 \Rightarrow 2 \text{ ریشه دارد.}$$

$$x_1 + x_2 = \frac{-b}{a} = \frac{-4}{5} \quad (1)$$

$$-7x^2 - \frac{1}{y}x + 3 = 0$$

$$\Rightarrow \Delta = \left(-\frac{1}{y}\right)^2 - 4(-7)(3) = \frac{1}{y^2} + 84 > 0 \Rightarrow 2 \text{ ریشه دارد.}$$

$$x_1 + x_2 = \frac{-b}{a} = \frac{-\frac{1}{y}}{-7} = \frac{1}{49} \quad (2)$$

$$\Rightarrow \frac{(1)}{(2)} = \frac{-4}{-1} = \frac{49 \times 4}{5} = \frac{196}{5} = \frac{392}{10} = 39.2$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۱۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانهای - کنگور سراسری انسانی ۱۴۰۰)

نقطه سر به سر نقطه‌ای است که در آن سود صفر می‌شود، بنابراین:

$$P(x) = R(x) - C(x) = -\frac{1}{4}x^2 + 8x - (4x + b)$$

$$= -\frac{1}{4}x^2 + 4x - b$$

بنابراین نقاط سر به سر، ریشه‌های معادله $-\frac{1}{4}x^2 + 4x - b = 0$ هستند. طبق فرض، فاصله دو نقطه سر به سر یعنی تفاضل ریشه‌ها برابر با ۱۲ است.

می‌دانیم تفاضل ریشه‌های معادله درجه دوم برابر $\frac{\sqrt{\Delta}}{|a|}$ است، بنابراین:

$$\sqrt{\Delta} = \sqrt{b^2 - 4ac} = \sqrt{4^2 - 4(-\frac{1}{4})(-b)} = \sqrt{16 - b}$$

$$\text{تفاضل ریشه‌ها} = \frac{\sqrt{\Delta}}{|a|} = 12 \Rightarrow \frac{\sqrt{16 - b}}{-\frac{1}{4}} = 12$$

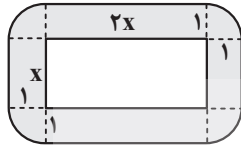
$$\Rightarrow \sqrt{16 - b} = 12 \times \frac{1}{4} = 3 \xrightarrow{\text{به توان ۲}} 16 - b = 9$$

$$\Rightarrow b = 16 - 9 = 7$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۱۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای - کنگور سراسری انسانی - دی ۱۳۸۰)



عرض مستطیل را x و طول آن را $2x$ در نظر می‌گیریم. برای کشیدن حصار، یک متر از هر ضلع فاصله داده می‌شود و در گوشه‌ها نیز چون باید فاصله یک متر باشد، یک ربع دایره با شعاع یک متر خواهیم داشت. بنابراین مساحت محصور برابر است با:

ربع دایره $4 \times S$ + مستطیل بالایی و کناری $2S$ + باغچه S = محصور S

$$= x \times 2x + 2(2x \times 1 + x \times 1) + 4 \times \frac{1}{4} \pi \times 1^2$$

$$\Rightarrow S_{\text{محصور}} = 2x^2 + 6x + \pi$$

مساحت محصور، $1 + \frac{1}{18}\pi$ برابر بیشتر از مساحت باغچه است، پس:

$$S_{\text{باغچه}} + (1 + \frac{1}{18}\pi)S_{\text{محصور}} = S_{\text{محصور}}$$

$$\Rightarrow 2x^2 + 6x + \pi = 2x^2 + (1 + \frac{1}{18}\pi)(2x^2)$$

$$\Rightarrow (1 + \frac{1}{18}\pi)(2x^2) - 6x - \pi = 0$$

حل معادله فوق کمی سخت است، پس بهتر است با حدس و آزمایش به جواب برسیم. از آنجا که عدد π باید حذف شود، می‌توان حدس زد

که $2x^2 = 18$ است، پس $x = 3$ ، که با جایگذاری در معادله، داریم:

$$(1 + \frac{1}{18}\pi) \times 18 - 6 \times 3 - \pi = 18 + \pi - 18 - \pi = 0$$

پس $x = 3$ و طول مستطیل $2x = 6$ است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۱، ۲۲ و ۳۲)

۲۰- گزینه «۲»

(ابراهیم نفی)

$$2x^2 + ax - (a + 2) = 0 \xrightarrow{+2} x^2 + \frac{a}{2}x = \frac{a+2}{2}$$

$$\xrightarrow{\text{به توان ۲}} \frac{a^2}{4} \xrightarrow{+2} \frac{a^2}{4} + \frac{a}{2}x + \frac{a^2}{16} = \frac{a+2}{2} + \frac{a^2}{16}$$

$$b = (x - 1/25)^2 = b \Rightarrow x^2 - 2/5x + 1/5625 = b$$

$$\frac{a}{2} = -2/5 \Rightarrow a = -5, b = \frac{-5+2}{2} + \frac{25}{16} = \frac{1}{16}$$

$$b - \frac{a}{5} = \frac{1}{16} - \left(-\frac{5}{5}\right) = \frac{1}{16} + 1 = \frac{17}{16} = 1.0625$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۷)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

۲۱- گزینه ۳

(الوام ممدی)

۱- در این دوره روزنامه‌های پرشماری انتشار یافت.

۲- «نسیم شمال» با مدیریت و نویسندگی «سید اشرف‌الدین گیلانی» منتشر می‌شد.

۳- مجله «بهار» نشریه‌ای ادبی محسوب می‌شد.

۴- مجله «بهار» به‌وسیله میرزا یوسف‌خان اعتصام‌الملک آشتیانی منتشر شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۲۲- گزینه ۲

(مجتبی فرهادی)

هدف از تشکیل انجمن ادبی خاقان رهایی‌بخشیدن شعر فارسی از انحطاط دوره صفوی و دوره‌های بعد آن بود.

مشتاق اصفهانی در زمان نادرشاه و کریم‌خان زند، با همراهی چند تن دیگر از ادیبان، انجمن ادبی اصفهان را اداره می‌کردند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۲)

۲۳- گزینه ۱

(مجتبی فرهادی)

دهخدا در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت نقش مؤثری داشت. عبدالرحیم طالبوف خود از پیشگامان نثر ساده دوره بیداری بود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۷ تا ۲۱)

۲۴- گزینه ۱

(مجتبی فرهادی)

از میرزاده عشقی دو اثر در کتاب درسی ذکر شده است که یکی از آنها دو عنوان دارد: الف) روزنامه قرن بیستم ب) نمایشنامه منظوم «ایدئال» یا «سه تابلوی مریم» (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

خداوندنامه و گلشن صبا اثر «فتحعلی‌خان صبا» هستند و گنجینه نشاط اثر نشاط اصفهانی است. (رد گزینه ۴)

شمس‌الدین و قمر و داستان باستان از آثار «میرزا حسن‌خان بدیع» هستند. روزنامه سروش توسط «دهخدا» در استانبول چاپ می‌شد. دیگر آثار او «لغت‌نامه»، «امثال و حکم» و یادداشت‌هایش تحت عنوان «چرند و پرند» در روزنامه صور اسرافیل است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۷ تا ۲۱)

۲۵- گزینه ۲

(مجتبی فرهادی)

میرزا حبیب اصفهانی از پیشگامان حوزه ترجمه بود و کتاب «سرگذشت حاجی‌بابای اصفهانی» اثر جیمز موریه را به فارسی ترجمه کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۲۶- گزینه ۳

(امیرمهین اشتری)

نوشته‌های طنز علامه دهخدا با عنوان «چرند و پرند» در روزنامه صور اسرافیل منتشر می‌شد.

دهخدا مدیریت روزنامه صور اسرافیل را بر عهده نداشت، این روزنامه به مدیریت میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل منتشر می‌شد.

روزنامه‌ای که دهخدا مدیریت انتشار آن را بر عهده داشت روزنامه «سروش» بود که در استانبول منتشر شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۸، ۲۰ و ۲۱)

۲۷- گزینه ۴

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در عبارت صورت سؤال هیچ دو کلمه‌ای دقیقاً مترادف نیستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «کاربرد» در جمله اول در معنای «از»

گزینه ۲: «(نشان) آن (است) که در بند رضای حق ... که در بند حظ نفس خویش (هستی)

گزینه ۳: «کوتاهی جملات در عبارت مشهود است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۷)

۲۸- گزینه ۳

(مفسن اصغری)

در این بیت همه واژگان به جز «عز» فارسی هستند.

گزینه ۱: «همه واژگان این بیت امروزی هستند و واژه کهنی در بیت مشاهده نمی‌شود.

گزینه ۲: «کاربرد تاریخی دستور مشهود نیست. واژه کهن «گازر» در بیت دیده می‌شود، اما دستور تاریخی در جملات بیت وجود ندارد.

گزینه ۴: «کلمات «الهی» و «فضل» در این بیت عربی هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۴، ۱۵ و ۱۷)

۲۹- گزینه ۳

(رضا زنجیری)

در متن کلیله و دمنه در کتاب درسی یکی از نمونه‌های کاربرد کهن کلمات کلمه «شاخ» بود که در معنای «شاخه» به کار رفته بود. دقت کنید که در این گزینه کلمه «شاخسار» معنای شاخه درخت می‌دهد که امروزه هم به کار می‌رود و کاربرد کهنی نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «کاربرد کلمه «قاتل» در معنای کُشنده برای غیرانسان (زهر کُشنده)

گزینه ۲: «کاربرد «را» در معنای حرف اضافه (به) در مصراع اول (هدیه‌ها می‌داد هر درویش را = به هر درویش هدیه می‌داد)

گزینه ۴: «کاربرد کهن واژگان که امروزه به گونه‌ای دیگر استفاده می‌شوند: بنگریست (نگریست)

توجه: درباره گزینه ۲ به این نکته دقت کنید که در صورت سؤال ما ویژگی‌های مشابه متن کلیله و دمنه را خواسته‌ایم و «را» در معناهای «به» و «برای» به‌رحال حرف اضافه است و نیازی نیست دقیقاً همان ویژگی ذکرشده در کتاب درسی را در ابیات داشته باشیم.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۷)

۳۰- گزینه ۳

(رضا زنجیری)

«طوطی جان» اضافه تشبیهی (جان: مشبّه، طوطی: مشبّه‌به)، «سلسله مشکین» تشبیه گسترده (زلف: مشبّه، مشک: مشبّه‌به، ادات تشبیه: پسوند «ین»). تشبیه «زلف» به «دام» به‌صورت مضمّر یا پنهان. / استعاره‌های مصرّحه: «شکر» (استعاره از لب)، «سلسله مشکین» (استعاره از زلف یار). / واج‌آرایی: تکرار صامت‌های «گ» و «د» و نیز مصوّت کوتاه «-» در مصراع اول: «گرد شکرش کم گرد». / جناس ناقص حرکتی: «گرد» و «گرد». / در این بیت، آرایه «تکرار» یا «واژه‌آرایی» مشاهده نمی‌شود.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۱- گزینه ۳

(رضا رنبری)

تشبیه: بیت «ج»: شاعر معشوق را در «حُسن، دلربایی و ناز» از پری (موجود افسانه‌ای زیبا) برتر می‌داند. (تشبیه مرجح یا تفضیل) معنی بیت: ای معشوق، آن‌قدر در زیبایی و عشوهِ‌گری استاد هستی که پری باید نزد تو به شاگردی بیاید و از تو این دلربایی را بیاموزد. / بیت «د»: تکرار واژه «جان» / بیت «الف»: «گلبرگ تر» (استعاره مصرحه از چهره معشوق) - «چیدن عرق» (استعاره مکنیه). / بیت «ب»: واج‌آرایی در حرف «د». / توجه: میان «در مانده» و «درمانده» جناس مرکب برقرار است (درِ نخست به معنای «درب» است و «در» دوم، جزئی از واژه «درمانده» به معنای بیچاره و سرگشته). / در بیت «د» تشبیه نیز مشاهده می‌شود (شعله‌وار) و در بیت «الف» در مصراع دوم، واج‌آرایی به کار رفته است.

نکات مهم درسی:

تکنه [۱]: قیدهای مکرر همچون «رفته‌رفته، اندک‌اندک، دسته‌دسته، آهسته‌آهسته، تندتند، مشت‌مشت، دانه‌دانه، لنگان‌لنگان، ذره‌ذره، تکه‌تکه، کم‌کم و ...» را با آرایه تکرار اشتباه نگیرد!

تکنه [۲]: در آرایه تکرار، «ضمایر متصل (م، ت، ش، مان، تان، -شان)، نشانه‌های جمع (ان، ات، ها)، ی نکره» تأثیری ندارند و هنگام تشخیص، باید آن‌ها را از کلمه مورد نظر جدا کرد.

تکنه [۳]: جناس مرکب را که از فروع جناس تام است با آرایه تکرار اشتباه نگیرد! مثالی از کنکور سراسری ۱۴۰۴ تیرماه: «هله من مطرب عشقم دگران مطرب زر/ دف من دفتر عشق و دف ایشان دف تر»

تکنه [۴]: تشبیه مرجح (تفضیل) چیست؟ تشبیهی که در آن، شاعر یا نویسنده، بر خلاف ساختار اصلی و رایج، مشبه را بر مشبه‌به برتری می‌دهد. مثال: سرو بین کز رشک قدش کشتی‌اش بر خشک ماند / گل نگر کز شرم رویش در عرق تر می‌شود (توضیح: در این سروده، شاعر معشوق خود را در بلند قامتی، زیبایی و لطافت از سرو و گل برتر می‌داند و او را به آن‌ها ترجیح می‌دهد).

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۲- گزینه ۴

(یاسین مهریان)

تشبیه: شاعر، به صورت مضمّر و پنهانی، «ما (خودش)» را به «سبحه (تسبیح)» مانند می‌کند. / استعاره: این که تسبیح، سرگشته باشد، استعاره مکنیه و تشخیص می‌سازد. / تکرار: واژه «ما»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: تشبیه: «عمر» چون «کاکل» به سر شد. / استعاره: این که عشق، دست نوازش بر شانه کسی بکشد، استعاره مکنیه و تشخیص است. / فاقد تکرار (توجه داشته باشید که «سرها»، معانی متفاوتی دارند و در نتیجه، فاقد تکرار و دارای «جناس همسان» هستند).

گزینه ۲: تشبیه: «صیدگاه»، به «بیشه‌زار» مانند شده‌است. / استعاره: «اندیشه کردن (ترسیدن) شیر»، استعاره مکنیه است. / فاقد تکرار «زار» در مصراع اول، بخشی از کلمه «بیشه‌زار» است و نمی‌تواند با «زار» مصراع دوم، آرایه تکرار را شکل دهد. هر چند، به لحاظ معنایی نیز متفاوت‌اند.

گزینه ۳: تشبیه: فاقد تشبیه «چون» در مصراع دوم، ادات تشبیه نیست و برای پرسش به کار رفته‌است. / استعاره: «دهان صبح» و «دهان زخم»، هر دو اضافه استعاری هستند. / تکرار: «دهان» و «بخیه»

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۳- گزینه ۳

(مجتبی فراهاری)

بیت این گزینه تکرار یا «واژه‌آرایی» ندارد («عود» در مصراع اول به معنی «چوب سوختنی خوشبو» و در مصراع دوم به معنی «نوعی ابزار موسیقی» است و آرایه جناس همسان دارد).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «باد»

گزینه ۲: «دلبر»

گزینه ۴: «چنگ»

(علوم و فنون ادبی، بدیع)

۳۴- گزینه ۱

(هومن نمازی)

بسامد بالای صامت «ب» در واژه‌های بالا، شیب، بلا، بسته و بند است. در آغاز و ابتدای تولید این صامت دهان بسته است و این نکته ظریف به صورت ناخودآگاه با مفهوم بسته بودن در گرفتاری هماهنگ است. یعنی دقیقاً نقطه مقابل آزادی و رهایی.

(علوم و فنون ادبی، بدیع)

۳۵- گزینه ۴

(سیدعلیرضا امیری)

واژه «بوی» در معنای رایحه تکرار شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «دوش» در معنای دیشب و کتف استفاده شده است.

گزینه ۲: «چین» در معنای کشور چین و پیچ و تاب استفاده شده است.

گزینه ۳: «شام» اول به معنای «شب» است و «شام» دوم معنای «شهر شام» می‌دهد.

(علوم و فنون ادبی، بدیع)

۳۶- گزینه ۳

(سیدعلیرضا امیری)

الف) استعاره: مکالمه «دل» با «چشم»: تشخیص و استعاره مکنیه و «لعل» استعاره از لب / تشبیه: همانندی «لعل یار» و «خون دل» / واژه‌آرایی: «دل» تکرار شده است.

ب) استعاره: «چشمه حیوان» استعاره از لب است. / تشبیه: خط سبز فام (موی نورسته بر صورت) به خضر تشبیه شده است. / فاقد واژه‌آرایی است.

ج) استعاره: «سپهر گرم رفتار» و «پای بر جا بودن مرکز»: تشخیص و استعاره مکنیه است. / تشبیه: «همچو مرکز» / واژه‌آرایی: «ما» تکرار شده است.

د) استعاره: «مشک» و «چوگان» در مصراع دوم استعاره از موی یار و «مه» در هر دو مصراع استعاره از صورت است. / تشبیه: «مه» به «گوی» تشبیه شده است. / واژه‌آرایی: «مه» و «کشیده‌ای» تکرار شده است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۷- گزینه ۳

(سیدعلیرضا امیری)

«مه» در مصراع اول: ماه در آسمان و «مهر» در مصراع اول: خورشید / «مه» و «مهر» در مصراع دوم: استعاره از چهره تابان یار ← بیت فاقد «تکرار» است.

تکنه مهم درسی:

در صورتی که یک واژه با معانی ظاهری و استعاری تکرار شود، جناس تام به وجود می‌آید یا واژه‌آرایی؟ برای مثال در جمله «از مه او مه شکافت» واژه «مه» یک‌بار در معنای استعاری چهره یار و بار دیگر در معنای ظاهری خودش آمده است. در این مورد اختلاف نظر وجود دارد و کتاب درسی نیز

۴۱- گزینه ۳

(مقتبی فخرهاری)

وزن و آهنگ برخاسته از این گزینه «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن» شاد و طرب‌انگیز است و با محتوای آن که فضای غم و اندوه را به مخاطب القا می‌کند هماهنگی ندارد. وزن و آهنگ ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»، «مفتعلن مفتعلن فاعلن» است که حالت شادی و نشاط دارد و با محتوای آن متناسب است.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۲- گزینه ۲

(رضا، نهمیری)

الف) در این بیت، شاعر با لحنی نرم و ملایم، به روایت و بازگویی صمیمانه پرداخته است. (روایی یا داستانی)
ب) در این بیت، شاعر به‌وسیله تشبیه به تصویرسازی و توصیف پرداخته است. (لحن توصیفی) معنی بیت: خورشید، مانند زندانی‌ای که با ترس و احتیاط می‌کوشد نگهبان را نباید تا از دست او بگیرد، گاه‌گاه از میان ابر تیره روی می‌نماید و ظاهر می‌شود.

ج) در این بیت، شاعر در حال مدح ممدوح است و به ضرب‌المثل معروف «پسر کو ندارد نشان از پدر» نیز اشاره می‌کند. (لحن مدحی)

د) در این بیت، شاعر با خاکساری و کوچک شمردن خود، از خداوند طلب آمرزش می‌کند. (لحن مناجات یا نیایشی)

ه) در این بیت، شاعر قصد پند و اندرز دارد و می‌گوید: سخنی بالارزش است که از روی فکر و اندیشه باشد. (نکته: گول ظاهر بیت را نخورید! در تشخیص معنا، آنچه اهمیت دارد پیام و باطن بیت است، نه ظاهر. مثلاً در این سروده، شاعر به‌وسیله تشبیه در حال بیان سخنی پندآمیز است.)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۳- گزینه ۳

(رضا، نهمیری)

همسو ساختن «وزن و محتوا» نوعی استادی در سخن و نشان‌دهنده داشتن آگاهی از موسیقی و حالت خاص هر یک از اوزان شعری است. با توجه به این توضیح، فقط در گزینه «۳» می‌توان تناسب وزن و عاطفه را مشاهده کرد.

بررسی ابیات:

گزینه «۱»: محتوای بیت: پند و اندرز - وزن: مفتعلن مفتعلن فاعلن (شاد و ضربی) همان‌طور که ملاحظه می‌کنید، تناسبی میان وزن و عاطفه مشاهده نمی‌شود و می‌توان گفت این وزن، مناسبی با پند و اندرز ندارد.

گزینه «۲»: محتوای بیت: غم و اندوه - وزن: مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعولن (شاد و طرب‌انگیز) در این سروده نیز تضادی میان وزن و محتوا به وجود آمده و شاعر توجهی به همسویی این دو مورد نداشته است. (این بیت در مورد آسیب‌ها و کشتارهایی است که زلزله بر جای گذاشته است.)

گزینه «۳»: محتوای بیت: بیان غم و اندوه (دمم با جان برآید) - وزن: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (آرام و با درنگی منظم) در این سروده، تناسب میان وزن و محتوا مشاهده می‌شود.

گزینه «۴»: محتوای بیت: بیان غم و اندوه - وزن: مفعول مفاعیلن فعولن (شاد و طرب‌انگیز) / در این بیت هم مناسبتی میان وزن و عاطفه مشاهده نمی‌شود. (این بیت مرثیه است و شاعر در غم نبود شخص مورد نظر سروده است.)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

سکوت کرده است، با این حال با نگاه به منابع دانشگاهی، نظر اساتیدی چون دکتر شمیسا این است که جناس تام گرفته شود. دقت داشته باشید که در هنگام روبه‌رو شدن با چنین چالش‌هایی ابتدا از سایر ابیات و یا گزینه‌های سؤال، حذف گزینه کنید و سپس به قضاوت درباره موارد اختلافی بپردازید. به‌عنوان نمونه در همین سؤال، بهتر است ابتدا به گزینه‌های «۱» و «۲» بپردازید و سپس با درست تشخیص دادن آن‌ها، به گزینه «۳» ایراد وارد کنید.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مصر دلبری»: اضافه تشبیهی / مفهوم مصراع دوم: تو در جمال از یوسف برتری (به عبارت دیگر «تو مانند یوسفی بلکه از او هم برتری» = تشبیه مرجح)

گزینه «۲»: «گوهر» استعاره مصرحه از دندان و «لعل» استعاره مصرحه از لب گزینه «۴»: تکرار صامت «د» مشهود و ملموس است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۸- گزینه ۲

(سیرعلیرضا افمری)

الف) «یار» هر دو بار در معنای دوست آمده است.

ب) «آه» در معنای صوتِ حاوی پیامِ غم تکرار شده است.

ج) «مدمام» در مرتبه اول در معنای «شراب» و مرتبه دوم در معنای «همیشه» آمده است.

د) «دوست» اول در معنای «یار» و «دوست» دوم قسمتی از فعل مرکب است.

ه) «بار» اول در معنای «محموله» و «بار» دوم در معنای «اجازه ورود» آمده است.

(علوم و فنون ادبی، بدیع)

۳۹- گزینه ۲

(سیرعلیرضا افمری)

وزن و آهنگ ابیات، سنگین و مناسب برای اشعار غمگین است، ولی آنچه در حل سؤال مهم است، درک فضای عاطفی ابیات است.

فضای عاطفی ابیات:

بیت گزینه «الف»: شاعر به زیبایی از لحظه وصال و هم‌آغوشی سخن می‌گوید.

بیت گزینه «ب»: فضای عاطفی شعر کاملاً یأس‌آلود و غمناک است.

بیت گزینه «ج»: سراینده با لحنی پر از شکوه و گلایه از جفای یار می‌نالد.

بیت گزینه «د»: لحن تهدیدآمیز و بیگانه‌ستیزی عاشقانه در بیت مشهود و ملموس است.

بیت «ه»: در این بیت نیز شاعر با استفاده از زبان نمادین، ناامیدی و غم‌گرایی را به اوج می‌رساند.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه ۴

(سیرعلیرضا افمری)

حافظ در بیت گزینه «۴» محتسب (مأمور حکومتی) را به طلب همیشگی عیش‌ونوش متهم می‌کند و با بیانی تند و طنزآمیز به قشر ریاکار جامعه می‌تازد. در سایر ابیات بیان شیرین حافظ متعلق به یار است و وصال سرخوشی عاشقانه.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۴- گزینه «۴»

(یاسین موریان)

در این بیت، آهنگ کوتاه و کوپنده بیت، فضای جنگ را تداعی می‌کند و مضمون بیت نیز، توصیفی از صحنه جنگ است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: آهنگ بیت، چندان کوپنده و حماسی نیست.

گزینه «۲»: آهنگ بیت، حماسی است؛ اما مضمون بیت، توصیف صحنه جنگ نیست و درباره کینه‌اندوزی دشمن قدیمی صحبت می‌کند.

گزینه «۳»: آهنگ بیت، چندان حماسی نیست و هم‌چنین، صحنه جنگ را توصیف نمی‌کند، بلکه به توصیف یک شخصیت می‌پردازد.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۵- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا امیری)

استعاره‌ها: (۱) «صنم» استعاره از یار (معنی لغوی «صنم»: بُت) (۲) بانگ برخاستن از مه (۳) بانگ برخاستن از ناهید (واضح است که بانگ «لک الحمد» مخصوص انسان است و نسبت دادن آن به اجرام آسمانی، انسان‌انگاری آن‌هاست).

توضیح نکته درسی:

«ذره» در ادبیات ما نماد کوچکی و خردی است و «خورشید» نماد بزرگی است. این تمثیل زیباتر می‌شود وقتی که بدانید این نور خورشید است که ذره را نمایان می‌کند و ذره تنها در شعاع آفتاب است که دیده می‌شود و ذره تا زمانی به حرکت به سمت خورشید ادامه می‌دهد که تابش آفتاب به آن برسد. در ادبیات غنایی، ذره همان عاشق است و خورشید عشق حقیقی.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیهات: (۱) [من] کعبه هستم. (۲) [من] قبله هستم. (۳) کاخ کرم (اضافه تشبیهی)

گزینه «۳»: وزن ابیات از تکرار چهار «مفتعلن» ساخته شده است که همسو با محتوای شاد شعر است.

گزینه «۴»: بیت دوم در بیان ستایش خداوند توسط موجودات هستی است، ولی بیت گزینه «۴» به زیبایی یار و چهره درخشان او اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی، ترکیبی)

۴۶- گزینه «۳»

(امیرحسین اشتری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۳» این است که اگر می‌خواهی رنجی به تو نرسد، پس نباید دیگران را اذیت کنی، زیرا این اذیت و آزار به خودت بازمی‌گردد. نصیحت به آزار نرساندن به دیگران در بیت گزینه «۲» هم دیده می‌شود، اما بیت گزینه «۳» همانند بیت صورت سؤال، علاوه بر این توصیه به مکافات آن هم اشاره دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دقت شود که این گزینه بیتی عاشقانه است، نه تعلیمی. شاعر می‌گوید جور و جفای معشوقش او را دل‌آزرده نمی‌کند.

گزینه «۲»: در این گزینه شاعر تنها به مخاطب توصیه می‌کند دیگران را اذیت نکن و بیان نمی‌کند که این اذیت و آزار به خودت باز می‌گردد.

گزینه «۴»: صرفاً وجود واژگانی مشابه با بیت صورت سؤال مثل «جگر و خسته» نباید باعث گمراهی شود. این بیت خطاب عاشق به معشوق است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۲۵)

۴۷- گزینه «۲»

(سعید جعفری)

بیت صورت پرسش به این مفهوم اشاره دارد که خدا را نمی‌توان شناخت و نشان او را یافت.

شاعر بیت گزینه «۲» نیز به همین مطلب اشاره دارد و می‌گوید حتی اگر در بلاغت به خطیب معروف «سحبان وائل» هم برسیم، باز نمی‌توانم خداوند سبحان را درک کنیم.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: گنج‌یاب به گنج خود دست یافت.

گزینه «۳»: ساقی به بزم شرابخوارگان رسید.

گزینه «۴»: نشانه‌های معشوق که به عاشق می‌رسید، عاشق جان تازه‌ای می‌گرفت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۰)

۴۸- گزینه «۴»

(الوازم ممردی)

مفهوم بیت صورت سؤال چنین است: برای رسیدن به آزادی از جان خود گذشتیم. در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» نیز به همین موضوع اشاره شده است: بذل جان در راه رسیدن به آزادی

اما در گزینه «۴» آمده است: اگر از دست «غم» آزاد شویم، فریاد شادی ما تا آسمان می‌رود. بنابراین در این بیت مقصود از «آزادی» آن مفهوم سیاسی - اجتماعی نیست که در ابیات دیگر مورد توجه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اگر تمکن مادی نداشته باشیم، جانمان را در راه آزادی خواهیم پرداخت.

گزینه «۲»: برای رسیدن به آزادی باید همانند پروانه بود، همان‌طور که پروانه جان خود را فدای شمع می‌کند.

گزینه «۳»: معشوق و مقصد نهایی من آزادی است که جان خود را قربانی او می‌کنم.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۷)

۴۹- گزینه «۲»

(هسن اصمیری)

مفهوم نثر صورت سؤال: اشاره به اهمیت نحوه بیان و شیوه‌های متفاوت بیان یک مفهوم واحد و تأثیرات متفاوت آن

مفهوم بیت گزینه «۲»: دقت کنید که سؤال به بیشترین قرابت اشاره دارد، زبان می‌تواند بدی‌ها و زشتی‌های انسان را آشکار کند و به عبارتی انسان در زیر زبانش پنهان شده است و نحوه صحبت کردن مبین شخصیت است

بررسی مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توصیه به خاموشی (سکوت) و رازداری و فاش‌نکردن راز خود
گزینه «۳»: اشاره به اهمیت گوینده سخن دارد، نه نحوه بیان آن. شاعر می‌گوید تو (معشوق) حتی اگر فحش هم بدهی، آن فحش برای من شیرین حتی خوش (طبیات) است.

گزینه «۴»: سخن گفتن زمانی شایسته است که امکان اثرگذاری داشته باشد و مورد توجه واقع شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۲۰)

۵۰- گزینه «۳»

(مسن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: افتادگی و فروتنی موجب بلندمرتبی انسان است.

مفهوم بیت «الف»: توصیه به سنجیده سخن گفتن (پرورده‌گویی)

مفهوم بیت «د»: توصیه به خاموشی و سکوت

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۹)

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- گزینه ۲»

(سید آرش مرتضائی‌فر)

آدمی از همان ابتدای تولد صداها را می‌شنود. کم‌کم چشم باز می‌کند، اطراف خود را می‌بیند و به مرور اشیا و افراد را از هم تشخیص می‌دهد. بعد از مدتی با کلمات آشنا می‌شود، سخن می‌گوید و با سخن گفتن، روند آگاه شدن او از جهان اطرافش سرعتی شگرف می‌یابد. تا قبل از این‌که بتواند سخن بگوید، از راه حس (لمس کردن، شنیدن، دیدن و ...) می‌فهمید؛ اما وقتی زبان می‌گشاید، راه جدیدی برای ارتباط با جهان و فهم آن، پیش رویش باز می‌شود. از آن پس به دریافت‌های حسی خویش بسنده نمی‌کند و برای شناخت جهان اطراف خود، از دانسته‌های دیگران نیز بهره می‌برد. پرسش و پاسخ از دیگران باز هم راه دیگری برای فهم جهان هستی به روی او می‌گشاید. راهی که در میان موجودات دنیا، تنها برای آدمی گشوده شده است. انسان با تفکر و تعقل، از دیده‌ها، شنیده‌ها و خواننده‌هایش فراتر می‌رود، معنای پدیده‌های اطراف خود را درک می‌کند و به آگاهی گسترده‌تر و عمیق‌تری از عالم و آدم می‌رسد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه ۲)

۵۲- گزینه ۲»

تشریح عبارت نادرست:

اگر به کنش‌های روزمره خود توجه کنیم شاید در نگاه اول گمان کنیم که این کارها بدون آگاهی و دانش خاص انجام می‌شوند یا تصور کنیم دانشی که برای انجام دادن این کارها داریم اهمیت چندانی ندارد، اما این‌طور نیست.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۵۳- گزینه ۴»

(پوار پللیان)

دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند، یعنی هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن نیز فراهم می‌گردد. کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد، آسیب‌ها و اشکالاتی را که به دانش عمومی راه پیدا کرده‌اند شناسایی می‌کند و قدرت پیدا می‌کند که از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه ۵)

۵۴- گزینه ۲»

(ربانه امینی)

متن «آبیاری کوزه‌ای از روش‌های سنتی آبیاری در مناطق خشک ایران بوده است.» اشاره به دانش عمومی دارد و گزینه ۲» در مورد دانش علمی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه ۵)

۵۵- گزینه ۱»

(محمدرضا یعقوبی)

الف) جهان‌های اجتماعی مختلف بر اساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.

ب) در برخی جوامع، تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم رواج می‌یابد و در ذخیره دانشی آن‌ها تعارض‌هایی پدید می‌آورد. در چنین شرایطی، ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود.

ج) جهان متجدد، براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داند و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کند.

د) تعارض‌های میان دانش عمومی و دانش علمی، گاهی با رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و گاهی با طرح ایده‌های جدید حل می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۵۶- گزینه ۱»

(یاسین ساعری)

در این دیدگاه تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست. دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می‌آید، ولی دانش عمومی حاصل از زندگی افراد است که از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به دست می‌آید. دانش علمی (تجربی) راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است. دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است. دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند. مورد «ب» مربوط به دیدگاه دوم و مورد «ج» مربوط به دیدگاه سوم است.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه ۸)

۵۷- گزینه ۴»

(سینا غلامی)

تشریح عبارت نادرست:

- موضوع علوم انسانی عام‌تر از علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی در زمره علوم انسانی قرار دارد.

- علوم انسانی از فعالیت‌های غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند، زیرا فعالیت‌های غیرارادی کنش نیستند. علومی که به این پدیده‌ها می‌پردازد، با آنکه درباره انسان بحث می‌کنند، جزء علوم انسانی نیستند. مانند علم پزشکی که جزء علوم طبیعی به حساب می‌آید.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۵۸- گزینه ۳»

(مریم قسروی دهنوی)

علوم طبیعی: شیمی

علوم اجتماعی: مردم‌شناسی

علوم انسانی: روان‌شناسی و اخلاق

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۲)

۵۹- گزینه ۴»

(آزیتا پیرقی)

علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند ← شیوه صحیح استفاده از طبیعت و علوم طبیعی

(امیر حسین فزایی)

۶۳- گزینه ۲

تشریح موارد:

گزینه «۱»: نادرست (ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش اجتماعی پدید می‌آید). - درست

گزینه «۲»: درست - نادرست (پدیده‌های طبیعی را انسان‌ها خلق نکرده‌اند).

گزینه «۳»: درست - درست

گزینه «۴»: درست - درست

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۴)

(ریحانه امینی)

۶۴- گزینه ۴

تشریح گزینه نادرست:

اگر تعداد تولد به نسبت مرگ و میر، رقم بالایی داشته باشد، رشد جمعیت مثبت است و اگر در زمان و مکان معین، مرگ‌ومیر افراد در مقابل تولد افزایش یابد، رشد جمعیت، منفی خواهد بود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

(فاطمه رضانیان)

۶۵- گزینه ۲

الف) همانگونه که اعضای بدن موجود زنده در ارتباط با هم از نوعی نظم برخوردار هستند میان اعضای جهان اجتماعی نیز نظم وجود دارد.

عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آن‌ها تکوینی است یعنی بر اساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید و به همین دلیل با اراده اعضا تغییر نمی‌کند؛ ولی عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود و با قرارداد آنها به وجود می‌آید.

ب) شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

ج) جهان اجتماعی شبیه یک بازی گروهی است. همانگونه که در یک بازی گروهی بازیکنان هر کدام نقشی دارند که مستلزم حقوق و تکالیفی (انتظارات نقش‌ها) است در جهان اجتماعی نیز همین‌گونه است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۲، ۲۳ و ۲۶)

جامعه‌شناسی (۲)

(سید آرش مرتضائی‌فر)

۶۶- گزینه ۲

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست (بخش اجتماعی آن است). - درست

گزینه «۲»: درست - نادرست (وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است).

گزینه «۳»: درست - درست

گزینه «۴»: نادرست (این توضیح درباره جهان تکوینی است). - نادرست (از نظر آن‌ها جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است).

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

در امان ماندن از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف ← پیابد
شناخت قواعد زندگی در اجتماعات مختلف

آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی ← علت
اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

امروزه بر زندگی بشر سیطره یافته و او را کنترل می‌کند ← معنای
(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۳)

(رانیا امیری)

۶۰- گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: علوم اجتماعی - علوم اجتماعی

گزینه «۲»: علوم اجتماعی - علوم اجتماعی

گزینه «۴»: علوم طبیعی - علوم طبیعی

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۵)

جامعه‌شناسی (۱)

(سید آرش مرتضائی‌فر)

۶۱- گزینه ۱

عبارات ذکر شده به ترتیب مربوط به ویژگی‌های مندرج در گزینه «۱» هستند.
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳ تا ۵)

(مهرداد کریمی)

۶۲- گزینه ۴

- افت معدل تحصیلی پیامد غیرارادی و قطعی کنش (عدم انجام تکالیف درسی) است. (ب)

- نكوهش کردن از پیامدهای ارادی و احتمالی کنش (عدم انجام تکالیف درسی) است که وابسته به اراده دیگران است. (ج)

- (رانندگی پرخطر) احتمال دارد پیامد ارادی سرزنش شدن توسط دیگران را به دنبال داشته باشد که وابسته به اراده دیگران است. (ه)

- آسیب زدن به خود یا دیگران از پیامدهای قطعی و غیرارادی (رانندگی پرخطر) است. (د)

- رسیدن به آرامش روانی از پیامدهای غیرارادی (کنترل خشم) است. (الف)

پیامد / کنش	پیامدهای ارادی	
	وابسته به اراده کنشگر	وابسته به اراده دیگری
عدم انجام تکالیف درسی	-	افت معدل تحصیلی
کنترل خشم	عدم اجرای رفتار پرخاشگرانه	افزایش اعتماد به فرد
رانندگی پرخطر	-	سرزنش دیگران

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۶ تا ۸)

روان‌شناسی

۷۱- گزینه ۲

بررسی عبارت‌ها:

(هاثا اهمرزاده)

عبارت «الف» درست است، زیرا پاسخ به پرسش‌هایی که مربوط به رفتار و فرایندهای ذهنی باشد در علم روان‌شناسی بررسی می‌شود. (رد گزینه ۳)
عبارت «ب» درست است. روان‌شناسان مانند سایر متخصصین حوزه‌های علمی برای ارائه پاسخ‌های دقیق به پرسش‌های مطرح‌شده در حوزه تخصصی خود تلاش می‌کنند.

عبارت «ج» نادرست است. باید‌ها و نبایدها، درست و نادرست‌ها در علم اخلاق مطرح و بررسی می‌شوند و علم روان‌شناسی فقط به بررسی رابطه بین پدیده‌ها می‌پردازد. (رد گزینه ۴)

عبارت «د» نادرست است. پاسخ‌های ارائه‌شده به پرسش‌های روان‌شناختی زمانی با ارزش هستند که دقیق و معتبر باشند یعنی معیار سنجش آن‌ها «علمی بودن» باشد. (رد گزینه ۱)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۰)

۷۲- گزینه ۲

بررسی عبارت‌ها:

(عمیدرضا تولگی)

عبارت اول: فرضیه‌ها می‌توانند ضمن اینکه در پاسخ به یک سؤال بیابند، باعث طرح سؤال‌های دیگر هم بشوند.

عبارت دوم: فرضیه‌ها، در صورت پذیرفته شدن در شرایط مختلف آزمایشی به اصل یا قانون تبدیل می‌شوند.

عبارت سوم: پژوهش‌های دانشمندان با طرح مسئله آغاز می‌گردد.

عبارت چهارم: مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی درباره یک موضوع، نظریه را تشکیل می‌دهد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۷۳- گزینه ۳

(عمیدرضا تولگی)

گزینه ۱: درست؛ روش او تجربی است، زیرا به مطالعه عینی پدیده مورد نظر روی آورده است.

گزینه ۲: درست؛ کشف و شهود روشی شخصی است و رؤیا و الهام‌ها نیز جزئی از همین روش برای کسب معرفت است.

گزینه ۳: نادرست؛ پرسش دانش‌آموز از وجود خدا، پرسشی فلسفی است و با کمک روش‌های عقلی و فلسفی به آن پاسخ می‌دهد.

گزینه ۴: درست؛ رجوع به کتب دینی، در واقع نمونه‌ای از استناد به آیات الهی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۷۴- گزینه ۳

(هاثا اهمرزاده)

گزینه‌ای درست است که به‌درستی و به‌ترتیب اهداف علم را بیان کرده باشد؛ یعنی ۱- توصیف ۲- تبیین ۳- پیش‌بینی ۴- کنترل که فقط در گزینه‌های ۱ و ۳ این ترتیب و درستی دیده می‌شود. پس گزینه‌های ۲ و ۴ حذف می‌شوند. اما در گزینه ۱ «برقرار کردن شیوه‌های جدید تدریس به فرایند کنترل اشاره دارد، چون معلم وارد عمل شده و شرایط را تغییر داده است، از طرفی فرضیه‌سازی و بررسی وقوع پیامدهای احتمالی شیوه‌های جدید تدریس، نشان‌دهنده پیش‌بینی است، پس گزینه ۱ نیز حذف می‌شود و گزینه درست، گزینه ۳ می‌باشد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۶۷- گزینه ۴

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: درست - درست

گزینه ۲: نادرست - نادرست

گزینه ۳: نادرست - نادرست

گزینه ۴: درست - نادرست

(یاسین ساعری)

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۷ و ۸)

۶۸- گزینه ۴

بررسی عبارت نادرست:

(مریم فسروی دهنوی)

الف) فرهنگ سرمایه‌داری که کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد نمونه‌ای از فرهنگ‌هایی است که دارای ارزش‌های قومی و قبیله‌ای با نگاه سلطه‌جویانه هستند.

د) در مدینه «فاسقه» عقاید و ارزش‌ها حق است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳)

۶۹- گزینه ۴

(مهم‌مهری یعقوبی)

فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

فرهنگ جهانی باید توانایی پاسخ به پرسش‌های ثابت بشر و پرسش‌های متغیر را داشته باشد و براساس عقاید و ارزش‌های بنیادین خود، به این پرسش‌ها و نیازهای متغیر پاسخ مناسب بدهد.

تکته مهم درس:

فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی انسان است و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم‌پوشی می‌کند، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۷۰- گزینه ۱

(سینا غلامی)

الف) در استعمار فرانسه، بیش از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی از ابزارهای فرهنگی و علمی استفاده می‌کند.

ب) در استعمار نو، دولت استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود، از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کند.

ج) در استعمار قدیم، استعمارگران حضور مستقیم و آشکار داشتند.

د) استعمار نو، پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

۷۵- گزینه «۱»

بررسی عبارت‌ها:

(الف) روش علمی یکی از روش‌های کسب آگاهی و معرفت است که مشاهده و تجربه، رکن اساسی آن است. ← درست
(ب) روش‌های ارائه‌شده در علم تجربی، تنها در حیطه امور مشاهده‌پذیر، قابل اجرا و معتبر هستند. ← نادرست
(ج) هر نظریه علمی که براساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود بر نظریه‌ها و مبانی غیرتجربی تکیه دارد. ← درست
(د) روش علمی، فرایند جست‌وجوی با قاعده و نظام‌دار است برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین. ← نادرست
(ه) در روش علمی دانشمند به دنبال ابهام‌زدایی و روشن‌سازی است. ← نادرست

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۷۶- گزینه «۴»

(مفهم میبوی)

تعریف عملیاتی باید به‌گونه‌ای باشد که همه افراد با مطالعه آن به برداشت یکسان و یا تقریباً یکسانی برسند، در حالی که در این سوال، «کودک‌آزاری» به‌صورت عملیاتی تعریف نشده است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۷۷- گزینه «۲»

(مفهم میبوی)

قدم زدن و بلند خندیدن (عبارت الف) و سبزی خرد کردن و صحبت با تلفن (عبارت د) فعالیت‌های قابل مشاهده، یا همان رفتار هستند. فکر کردن (عبارت ب) و فهمیدن (عبارت ج) فعالیت‌های غیرقابل مشاهده، یا همان فرایندهای ذهنی (شناخت) هستند.

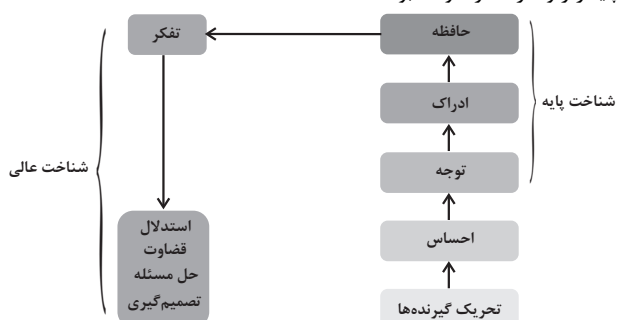
(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۲۰)

۷۸- گزینه «۴»

(مفهم‌فرمان فراهاری)

پردازش ادراکی: هرگاه پردازش فقط بر ویژگی‌های حسی، مانند اندازه و شکل ظاهری محرک تکیه داشته باشد، پردازش از نوع ادراکی است.
پردازش مفهومی: پردازشی است که علاوه بر ویژگی‌های حسی تحت تأثیر ویژگی‌های کیفی نیز قرار دارد.

تکنه: هر چه از شناخت پایه به سوی شناخت عالی می‌رویم، عمل پردازش پیچیده‌تر می‌شود و هر چه پردازش ما مفهومی‌تر باشد، شناخت شکل گرفته پایدارتر و کارآمدتر خواهد بود.



گزینه «۱»: پدرشان با وجود خطرات این استدلال را کرد که با احتیاط بیشتری به دوچرخه‌سواری بروند.

گزینه «۲»: پردازش حسین ادراکی است و فقط معطوف به ویژگی‌های ظاهری است.

گزینه «۳»: پدرشان با یادآوری و مرور خاطرات دوچرخه‌سواری در مرحله حافظه قرار دارد.

گزینه «۴»: نادرست است؛ پردازش حسین ادراکی است و پردازش علی مفهومی، بنابراین پردازش علی پایدارتر از حسین است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۷۹- گزینه «۲»

(مفهم‌فرمان فراهاری)

«الف»: نادرست است؛ ساخت آزمون‌ها بسیار دشوار است و فرایند پیچیده‌ای را طی می‌کند؛ آزمون‌ها باید دقیقاً چیزی را اندازه بگیرند که برای آن ساخته شده‌اند، و در اجراهای متعدد، نمره یکسانی به ما بدهند. استفاده از آزمون‌ها، چگونگی اجرا و تفسیر آن‌ها باید در کنار سایر روش‌های گردآوری اطلاعات و توسط متخصصین انجام شود.

«ب»: درست است؛ در مصاحبه پرسش‌های بعدی بر اساس پرسش‌های دریافت‌شده مشخص می‌شود.

«ج»: درست است؛ مشاهده یکی از روش‌های اصلی جمع‌آوری اطلاعات و توصیف موضوع‌های مختلف است و بسیاری از محققان با مشاهده، رفتار حیوان‌ها و آدمیان را مطالعه می‌کنند.

«د»: نادرست است؛ پرسش‌نامه باید دقیق و معتبر باشد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۸۰- گزینه «۴»

(مفهم‌فرمان فراهاری)

«الف»: فردی که حافظه قوی دارد، متفکر نیست.

«ب»: پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های روان‌شناختی دشوارتر از مفاهیم فیزیکی است و دلیل آن، پیچیدگی و دشواری توصیف و تبیین در موضوعات مختلف علم روان‌شناسی است.

«ج»: دانش و تخصص، برای موفق شدن کافی نیست و ویژگی‌های روان‌شناختی نیز اهمیت زیادی در عملکرد افراد دارد؛ یعنی علاوه بر دانش و تخصص، ویژگی‌های روان‌شناختی دیگری مانند مصمم بودن، سخت‌کوشی و مدیریت زمان در عملکرد افراد موفق نقش دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۱، ۱۵، ۱۶، ۱۹، ۲۱ و ۲۲)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۸۱- گزینۀ ۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«خلق»: آفرید، خلق کرد (فعل ماضی است، نه مصدر؛ رد گزینۀ‌های ۳ و ۴) / «السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ»: آسمان‌ها و زمین (رد سایر گزینۀ‌ها) / «فی ذلک»: در آن / «آیة»: آیۀ‌ای، نشانه‌ای (رد گزینۀ ۳) / «للمؤمنین»: برای مؤمنان (ترجمه)

۸۲- گزینۀ ۳»

(ولی برہی - ایور)

«يَمْتَلِك»: مالک ... است / «أخى الكبير»: برادر بزرگم / «أرضاً كبيرة» (ترکیب وصفی و نکره): زمین بزرگی، یک زمین بزرگ، زمینی بزرگ (رد گزینۀ ۲) / «فی القرية»: در روستا / «قد يَزرع»: قد + فعل مضارع ← گاهی، شاید گاهی می‌کارد، گاهی کشت می‌کند (رد گزینۀ ۱) / «القمح»: گندم / «يستخدم»: به کار می‌گیرد (رد گزینۀ ۲) / «عَمَّالاً»: کارگرانی / «لحصاد المحصول»: برای درو کردن محصول (رد گزینۀ‌های ۱ و ۴) / «فی الصیف»: در تابستان (رد گزینۀ ۴) / «يَعْمَلُونَ بواجباتهم»: به وظایف خود عمل کنند (رد گزینۀ ۴) همچنین در گزینۀ «۴»، «معمولاً» اضافی و زائد است.

(ترجمه)

۸۳- گزینۀ ۱»

(امیرعلی فردین - کنبر کاووس)

«تَنْظُرِينَ»: (فعل از صیغۀ مفرد مؤنث مخاطب) نگاه می‌کنی (رد گزینۀ‌های ۲ و ۳) / «إلى الاشجار النَّضِرَةِ»: به درختان تر و تازه / «تَسْأَلِينَ»: (فعل از صیغۀ مفرد مؤنث مخاطب) می‌پرسی (رد گزینۀ‌های ۲ و ۳) / «مَنْ ذا الذی»: کیست آن که / «يَخْلُقُ»: می‌آفریند (رد گزینۀ‌های ۲ و ۴) / «هذا الجمال»: این زیبایی (رد گزینۀ ۴) / «مَنْ حَبَّةٍ صَغِيرَةٍ»: از دانۀ‌ای کوچک (رد گزینۀ‌های ۲ و ۳)

نکات مهم درسی:

مراقب باشید فعل‌هایی به وزن «تفعّلین» از صیغۀ مفرد مؤنث مخاطب هستند. گاهی اوقات دانش‌آموزان، آن را با صیغۀ‌های جمع اشتباه می‌گیرند! (ترجمه)

۸۴- گزینۀ ۳»

(ولی الله گلشن)

«لا يجادل»: نباید مجادله (بحث) کند (فعل نهی از صیغۀ غایب است؛ کسره در انتهای آن، عارضی و بیانگر مجزوم شدن فعل است و به شکل «تبايد + مضارع التزامی» ترجمه می‌شود) (رد گزینۀ‌های ۲ و ۴) / «المُخْتَالِينَ»: خودپسندان («المُخْتَالِينَ» را با «المُحْتَالِينَ: فریبکاران» اشتباه نگیرید ← رد گزینۀ‌های ۲ و ۴) / «أبدًا»: هرگز (رد گزینۀ «۱» ترجمه نشده است) / «جميع النَّاسِ»: همه (تمام) مردم (رد گزینۀ‌های ۲ و ۴) / «قد خَلَقُوا»: (فعل ماضی مجهول) خلق شده‌اند (رد گزینۀ ۱)

نکات مهم درسی:

دقت کنید هرگاه حرف آخر فعل ساکن باشد و پس از آن، اسم دارای «ال» بیاید، علامت ساکن برای تلفظ بهتر، به کسره تبدیل می‌شود که در اصطلاح به آن، کسره عارضی گفته می‌شود.

(ترجمه)

۸۵- گزینۀ ۲»

(سیرمشمدر علی مرتضوی)

«داء»: مرض، بیماری / «يختفی»: پنهان می‌گردد (رد گزینۀ ۳) / «فی القلب»: در قلب (مضاف‌الیه ندارد ← رد گزینۀ‌های ۱ و ۳) / «تراه»: (ضمیر «ه» به انتهای فعل چسبیده است) آن را می‌بینند (رد گزینۀ‌های ۳ و ۴) / «الغیون»: چشم‌ها / «تَغفل عنه النَّفوسُ»: جان‌ها از آن غافلند / «يطلب»: طلب می‌کند (رد گزینۀ‌های ۱ و ۳) / «و الدَّواءُ فیه»: درحالی که درمان، درون اوست (رد گزینۀ‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۸۶- گزینۀ ۲»

(امیرمسین شکوری)

تشریح سایر گزینۀ‌ها:

گزینۀ «۱»: «أعمالك الحسنة» یک ترکیب وصفی - اضافی است و باید به‌صورت «کارهای پسندیده‌ات» ترجمه شود. گزینۀ «۳»: «لا یفنی» یک فعل مضارع است به معنای «نابود نمی‌شود» و ترجمۀ آن به‌صورت «تو را نابود نمی‌کند» نادرست است. گزینۀ «۴»: «كُلُّ مَنْ كَانَ جَاهِلًا» یعنی «هر کسی که نادان باشد».

(ترجمه)

۸۷- گزینۀ ۴»

(ولی برہی - ایور)

در گزینۀ «۴»، «لا یطلبُ» (باتوجه به حرکت ضمه) فعل مضارع منفی است، نه فعل نهی؛ بنابراین باید به‌صورت «نمی‌خواهد» ترجمه شود. در این گزینۀ «واو عطف» نیز «ولی» ترجمه شده که نادرست است.

(ترجمه)

۸۸- گزینۀ ۲»

(مرتضی کاظم شیروزی)

«فصل سوم و چهارم»: الفصل الثالث والرابع (موصوف و صفت و معرفه هستند ← رد گزینۀ ۳) / «كتاب جامعہ‌شناسی»: کتاب علم الاجتماع / «در دو ماه گذشته»: فی الشهرین الماضیین (رد گزینۀ‌های ۱ و ۴؛ در گزینۀ «۴»، «الاثنین» قبل از «الشهرین» آمده که نادرست است) / «سه بار»: ثلاث مرّات (باید از عدد اصلی استفاده کنیم نه ترتیبی ← رد گزینۀ ۳) / «مرور کرده‌ام»: قد راجعتُ (رد گزینۀ ۴)

(ترجمه)

۸۹- گزینۀ ۴»

(ابوطالب درانی)

ترجمۀ آیۀ شریفۀ ذکرشده در گزینۀ «۴»: «هر کس ذره‌ای خوبی کند، (نتیجۀ) آن را می‌بیند.» مفهوم آیۀ این است که نتیجه و عکس‌العمل کارهایمان به ما بازخواهد گشت؛ همانند پژواک صدا در کوه که در آن، انعکاس صدای خودمان به ما بر می‌گردد.

تشریح سایر گزینۀ‌ها:

گزینۀ «۱»: به آنچه گفته است بنگر و به کسی که گفته، ننگر!

گزینۀ «۲»: هرکس دشمنی بکارد، زیان درو می‌کند!

گزینۀ «۳»: هرکس نیکی بیاورد، ده برابر آن، (پاداش) دارد!

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

هر زمان به هر فرودگاهی برویم، گروهی از مسافران را خواهیم یافت، همه اینان هواپیما را برای سفر به مکان‌هایی نزدیک یا دور استفاده می‌کنند، برخی سفرها یک ساعت طول می‌کشد، و برخی از آن‌ها دو یا سه ساعت طول می‌کشد، و برخی از آن‌ها پنج ساعت طول می‌کشد، و چه بسا (شاید) سفر ده ساعت یا بیشتر طول بکشد. هواپیماها انواع متعددی دارند، از آن جمله هواپیماهای حمل سرنشینان و هواپیماهای حمل کالاهاست. و هواپیماها در زمان جنگ استفاده می‌شوند همان‌طور که در زمان صلح استفاده می‌گردند. و آن‌ها سودمندان و مسافت‌های دور را نزدیک می‌کنند و مردم را به همدیگر و شهرها را به یکدیگر وصل می‌نمایند. و هم‌چنین هواپیماها در ارائه خدمت به افراد نیازمند در مواقع نیاز، هم‌چون مواقع حوادث بزرگ مثل زلزله‌ها، گردبادها و جنگ‌ها و مصیبت‌های دیگر کمک می‌کنند. و شایان ذکر است که بیشتر هواپیماهایی که اکنون در خطوط پرواز کار می‌کنند، سرعتشان بالاتر از سرعت صوت نیست.

۹۰- گزینه ۳

(سیر مفسر علی مرتضوی)
ترجمه گزینه ۳: «۳»: هواپیما در زمینه‌های گوناگون به کار گرفته می‌شود و حمل مسافران، تنها یکی از آن‌هاست!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱»: ترجمه عبارت: مردم از هواپیما فقط برای مسافت‌های دور استفاده می‌کنند! (نادرست)
گزینه ۲: «۲»: ترجمه عبارت: در جنگ‌ها از هواپیما فقط برای کمک به افراد نیازمند استفاده می‌کنیم! (نادرست)
گزینه ۴: «۴»: ترجمه عبارت: هواپیماها انواع زیادی دارند که فقط از جهت اغراض و اهدافشان با هم تفاوت دارند! (نادرست)

(درک مطلب)

۹۱- گزینه ۲

(سیر مفسر علی مرتضوی)
با توجه به خط آخر متن درک مطلب، تنها گزینه ۲ «۲» مفهوم نادرستی دارد: ترجمه عبارت گزینه ۲: «۲»: هواپیمایی یافت نمی‌شود که سرعتش بالاتر از سرعت صوت باشد!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱»: ترجمه عبارت: برخی هواپیماها با سرعت صوت پرواز می‌کنند!
گزینه ۳: «۳»: ترجمه عبارت: بیشتر هواپیماها سرعتشان کمتر از سرعت صوت است!
گزینه ۴: «۴»: ترجمه عبارت: برخی هواپیماها قادر به پرواز با سرعتی بیشتر از سرعت صوت هستند!

(درک مطلب)

۹۲- گزینه ۱

(سیر مفسر علی مرتضوی)
صورت سؤال، موضوعی را می‌خواهد که در متن نیامده باشد. گزینه ۱: «۱»: «ارتفاع هواپیما هنگام پرواز» در متن اصلاً مطرح نشده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «۲»: ترجمه عبارت: سرعت پرواز هواپیماها
گزینه ۳: «۳»: ترجمه عبارت: حمل کالاها با هواپیماها
گزینه ۴: «۴»: ترجمه عبارت: طول زمان سفرها با هواپیما

(درک مطلب)

۹۳- گزینه ۴

(سیر مفسر علی مرتضوی)
«اوقات» جمع مکسر است و مفرد آن، «وقت» است. دقت کنید در این کلمه، «ات» جزئی از خود کلمه است و علامت جمع سالم نیست!
(تفلیل صرفی و اعراب)

۹۴- گزینه ۳

(سیر مفسر علی مرتضوی)
«مفرد مؤنث» نادرست است. «الصوت» مفرد مذکر است.
(تفلیل صرفی و اعراب)

۹۵- گزینه ۴

(مفسر رضا سوری - نهانور)
در گزینه ۴، «۴»، «یمارسن» صحیح است؛ فعل مضارع در صیغه‌های جمع مؤنث، در آخر خود، «ن» می‌گیرد. هم‌چنین «نشاط» (با حرکت فتحه روی نون) صحیح است.
(ضبط حرکات)

۹۶- گزینه ۱

(ولی برهی - ابهر)
در گزینه ۱، «۱»، «أخوا» مثنی است که «نون» آن به خاطر مضاف واقع شدن، حذف شده است، در این گزینه «السائحین» نیز با توجه به کلمات بعدی، جمع مذکر سالم است نه مثنی.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «۲»: «المسلمین» جمع مذکر سالم است، ولی «العدوان» مفرد است نه مثنی.
گزینه ۳: «۳»: «الشجرتین» مثنی است، اما باید دقت کرد که «الغصون» جمع مکسر «غصن» است و نباید آن را با جمع مذکر سالم اشتباه گرفت.
گزینه ۴: «۴»: «الشاعرین» مثنی است، اما «سلاطین» جمع مکسر «سلطان» است و جمع مذکر سالم نیست.

(قواعد اسم)

۹۷- گزینه ۲

(عمار تاهبش)
صورت سؤال، اسم اشاره‌ای را می‌خواهد که آنطور که هست، ترجمه نشود! مثلاً باید دنبال اسم اشاره مفردی باشیم که در فارسی جمع ترجمه می‌شود، یا برعکس. در گزینه ۲، «۲»، بعد از اسم اشاره، یک اسم «ال» دار آمده است، در این حالت، اسم اشاره، هرچه باشد، باید به‌صورت مفرد ترجمه شود. پس «هؤلاء» اگرچه جمع است، در این عبارت، به‌صورت مفرد (این) ترجمه می‌شود.

در بقیه گزینه‌ها، اسم اشاره همانطور که هست (مفرد یا جمع)، ترجمه می‌شود.

(قواعد اسم)

۹۸- گزینه ۴

(ممد رضا قانرازمینی - اصفهان)
در این گزینه، اسم مفرد مؤنث «المُدرسة» مورد خطاب قرار گرفته است و فعل و ضمیر نیز به‌درستی از همین صیغه آمده‌اند: «لا تُغیرین» مضارع منفی از صیغه مفرد مؤنث مخاطب است، ضمیر متصل «ک» در «تُدْرِیسک» هم ضمیر متصل از صیغه مفرد مؤنث مخاطب است.

نکات مهم درسی:

- ۱) اسم‌هایی مانند «إِخْوَان، الأديان، الغزلان، الأعصان، الأوزان» جمع مکسر هستند و نباید با مثنی اشتباه گرفته شوند.
- ۲) برای تعیین جنس (مذکر یا مؤنث بودن) اسم‌های جمع مکسر، به مفرد آن‌ها توجه می‌کنیم؛ مثال: «إِخْوَان» مذکر است؛ زیرا مفرد آن (أَخ) اسمی مذکر است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: «ذَهَبٌ» نادرست است و باید به جای آن، «ذَهَبِنَا» بیاید: «من و همکلاسی‌ام، برای نوشتن مقاله‌ای درباره ماهی‌ها به کتابخانه رفتیم.»
- گزینه «۲»: «تُسَافِرَانِ» نادرست است و باید به جای آن، «تُسَافِرُونَ» بیاید؛ زیرا یک اسم جمع مذکر (إِخْوَان: برادران) مورد خطاب قرار گرفته است.
- گزینه «۳»: «هُوَ» نادرست است و باید به جای آن، «هِيَ» بیاید؛ زیرا به اسم مفرد مؤنث (حبیبه) برمی‌گردد: «دوستم خودروپی زیبا دارد. او، آن را به قیمتی گران یک سال قبل خرید.»

(قواعد فعل)

۹۹- گزینه «۱»

- (کتاب آبی پیمانه‌ای)
- «۹۰ تقسیم بر ۲ مساوی است با ۴۵؛» نادرست است.

* دقت کنید که:

- أربعة و خمسين = ۵۴ - خمسة و أربعين = ۴۵

تشریح سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۲»: «۶۶ منهای ۹ مساوی است با ۵۷!»
- گزینه «۳»: «۲۵ ضرب در ۲ مساوی است با ۵۰!»
- گزینه «۴»: «۱۰۰ تقسیم بر ۲ مساوی است با ۵۰!»

(عدد)

۱۰۰- گزینه «۳»

- (روح‌الله کلشن)
- «أربعة و عشرون: ۲۴ درست است؛ زیرا ابتدا یکان (أربعة) و سپس دهگان (عشرون) آمده و ترتیب درستی دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: «فریقین اثنین» صحیح است؛ زیرا اعداد «۱ و ۲» اصلی، بعد از معدود خود می‌آیند نه قبل از آن.
- گزینه «۲»: «معدود عدد «سبعة: ۷» (أیام، جمع «یوم») شکل صحیحی دارد؛ زیرا معدود اعداد «۳ تا ۱۰» باید جمع باشد نه مفرد.
- گزینه «۴»: عدد «اليوم» (الرابع: چهارم) بر وزن «فَاعِل» و ترتیبی است، اما عدد «دولة» (ثلاثون: ۳۰) چون جزء اعداد عقود (مضارب ۱۰، از ۲۰ تا ۹۰) است و «ال» هم ندارد، از نوع اصلی می‌باشد نه ترتیبی.

(عدد)

تاریخ (۳)

۱۰۱- گزینه «۴»

- (مریم قسروی دهنوی)
- گزینه «۴»: به بهترین شکل نشان می‌دهد که چگونه مواجهه با غرب، نیاز به دانش و درک را در ایران افزایش داد. این نیاز، انگیزه اصلی برای ایجاد نهادهایی مانند دارالفنون و دارالترجمه بود. سپس، این نهادها با تسهیل و تسریع فرآیند ترجمه و انتشار دانش، به طور مؤثری بر درک اولیه ناشی از مواجهه با غرب افزودند و آن را عمیق‌تر کردند. این یک رابطه پویا و شتاب‌دهنده است؛ جایی که هر عامل، دیگری را تقویت می‌کند و در نهایت منجر به تحول در تاریخ‌نگاری نوین می‌شود.

بررسی گزینه‌های نادرست:

- گزینه «۱»: نقش نهادها را در عمق بخشیدن به مواجهه با غرب کم‌اهمیت جلوه می‌دهد.
- گزینه «۲»: این گزینه نقش نهادها را بیش از حد منفعلانه توصیف می‌کند. نهادهای ترجمه و آموزش در دوره قاجار، صرفاً پذیرنده دانش نبودند؛ بلکه در انتخاب، ترجمه و انتشار آن نقش فعالی داشتند و به شکل‌گیری درک جدیدی از غرب و تاریخ کمک کردند.
- گزینه «۳»: عوامل را مستقل و موازی در نظر می‌گیرد، در حالی که ارتباط تنگاتنگی بین آن‌ها وجود داشت.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۳)

۱۰۲- گزینه «۲»

- (فاطمه عزیزی)
- تشریح موارد:
- الف) مربوط به میرزا محمدجعفر خورموجی، نویسنده کتاب حقایق الاخبار ناصری است.

- ب) مربوط به میرزا فتحعلی خان آخوندزاده، نگارنده رساله ایراد است.
- ج) مربوط به خاوری شیرازی، نویسنده کتاب تاریخ ذوالقرنین است.
- د) مربوط به محمدحسن خان اعتمادالسلطنه، نویسنده کتاب صدورتواریخ است.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۵)

۱۰۳- گزینه «۲»

- (تابان صیقلی)
- بینش تاریخ‌نگاری معاصر:
- در تاریخ‌نویسی معاصر به برخی جنبه‌های سیاسی، نظامی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی حیات انسانی بیشتر توجه می‌شود.
- انقلاب مشروطه تأثیر عمیقی بر دگرگونی بینش مورخان ایرانی داشت و توجه آنان را به ابعاد گوناگون رویدادهای تاریخی و به ویژه نقش مردم جلب کرد.

روش تاریخ‌نگاری معاصر:

- در شیوه تاریخ‌نگاری معاصر، تاریخ‌نویسان و پژوهشگران با استفاده از روش تحقیق علمی، بهره‌برداری از منابع و اسناد و مدارک معتبر و گزینش و نقد آن‌ها، رویدادهای تاریخی را ارزیابی می‌کردند و یافته‌های علمی خود را به زبانی ساده می‌نوشتند.
- ایجاد مراکز تحقیقاتی و نشریات تخصصی در حوزه مطالعات تاریخی و تألیف، ترجمه و نشر کتاب‌ها و مقاله‌های علمی فراوان، تأثیر بسزایی در گسترش و ارتقای روش تاریخ‌نگاری معاصر در ایران داشته است.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۶)

۱۰۴- گزینه ۳

(مهمبر رسایی)

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) در دوره معاصر و به‌ویژه عصر قاجار، مورخان ایرانی با دو رویکرد سنتی و جدید (نه فقط رویکرد سنتی) کتاب‌های متعددی در موضوع تاریخ نوشته‌اند.
ج) در عصر قاجار، سفرنامه‌نویسی گسترش فراوانی یافت و تعداد قابل ملاحظه‌ای از شخصیت‌های این عصر، دیده‌ها و شنیده‌های خویش را از سفرهای داخلی و خارجیشان (نه فقط خارجی) به رشته تحریر درآوردند.
(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه‌های ۷ تا ۹)

۱۰۵- گزینه ۲

(پوار لیلیان)

گزینه ۲» مربوط به دوره انقلاب اسلامی و سایر گزینه‌ها درباره دوران قاجار هستند که روزنامه وقایع اتفاقیه نیز در همین دوران توسط امیرکبیر انتشار یافت.
(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۱۲)

تاریخ (۱)

۱۰۶- گزینه ۴

(آیرو فتح‌زاده)

در این گزینه از روش علمی تاریخ استفاده شده و با استفاده از شواهد و مدارک، رویدادها و جوامع گذشته مورد مطالعه و تحلیل قرار می‌گیرد.
(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، کاوش گذشته، صفحه‌های ۲، ۳، ۱۳، ۱۷، ۲۲ و ۲۳)

۱۰۷- گزینه ۳

(مهمبر رسایی)

بررسی عبارت‌ها:

- مطمئن شدن از اصالت سند و جعلی نبودن آن: مربوط به مرحله شناسایی منابع است.
- استخراج در قالب کتاب، مقاله و سخنرانی: مربوط به مرحله گزارش یافته‌های پژوهش است.
- مورخ به دنبال، منابع، اسناد و مدارکی است که اطلاعاتی را درباره زندگی مردم در روزگاران گذشته قرار می‌دهد: مربوط به مرحله تحلیل و تفسیر اطلاعات است.
- استخراج اطلاعات مربوط به موضوع تحقیق از منابع و اسناد تاریخی: مربوط به مرحله گردآوری و تنظیم اطلاعات است.
(تاریخ (۱)، تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۰۸- گزینه ۴

(علیرضا پیرام)

در گاه‌شماری مصری، هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند و به قولی «کبیسه» می‌گرفتند. اما در گاه‌شماری اوستایی، هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌کردند، بنابراین گزینه ۴» نادرست بیان شده است.

(تاریخ (۱)، تاریخ، زمان و مکان، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۱۰۹- گزینه ۲

(فاطمه احمدری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» مرتبط با گام دوم (حفاری) است.
گزینه ۳» مرتبط با گام اول (شناسایی و کشف) است.
گزینه ۴» مرتبط با گام سوم (استخراج و تنظیم اطلاعات) است.
(تاریخ (۱)، باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۱۱۰- گزینه ۳

(فاطمه عزیزی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) در تاریخ‌نگاری‌های نوین از یافته‌های علوم و فنون مختلف مانند باستان‌شناسی، جامعه‌شناسی، فلسفه، جغرافیا، اقتصاد، زبان‌شناسی و گاه‌شماری استفاده می‌شود.
د) کاوش‌های باستان‌شناسی و یافته‌های علمی باستان‌شناسان به مورخان کمک زیادی می‌کند که ابعاد مختلف زندگی اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی جوامع دوره‌های تاریخی را بهتر بشناسند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی؛ کاوش گذشته، صفحه‌های ۵، ۲۷ و ۲۸)

تاریخ (۲)

۱۱۱- گزینه ۱

(مهمبرمهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌ها:

«الف» و «ه»: بررسی ابزارها و وسایل دست ساخته انسان، که به‌طور خاص در قلمرو دانش‌هایی چون باستان‌شناسی، معماری و هنر قرار می‌گیرند، اطلاعات بسیار مفیدی برای بازآفرینی گذشته، در اختیار مورخان می‌گذارند.
«ب» و «د»: محوطه‌ها و بناهای تاریخی به مورخان، برای فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کنند و به مورخان این امکان را می‌دهد تا از اوضاع فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و نظامی دوران گذشته آگاهی یابند.
«ج»: آثار شفاهی مانند افسانه‌ها و اساطیر اقوام در دوره‌های مختلف تاریخی، خاطرات شفاهی، انواع مختلف ادبیات عامیانه، اعم از داستان‌های تاریخی، قهرمانی، اخلاقی و تخیلی، گونه‌های متفاوت مثل‌ها، لطیفه‌ها و انواع شعر، نظیر دوبیتی، تصنیف، ترانه و لالایی، کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های مختلف اجتماعی در دوره‌های مختلف می‌کند.

(تاریخ (۲)، منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه‌های ۲ و ۳)

۱۱۲- گزینه ۴

(تابان صیقلی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» تاریخ سیستان از مولفی ناشناخته است که موضوع آن تاریخ سیستان از ایام قدیم تا سال ۷۲۵ هجری قمری است.
گزینه ۲» ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی و بیان ویژگی‌های جغرافیایی، ویژگی تاریخی‌های محلی است.

گزینه ۳» در سفرنامه‌ها اطلاعات مفیدی از زندگانی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌شود که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شود.

(تاریخ (۲)، منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه‌های ۵ تا ۷ و ۹)

۱۱۳- گزینه ۱

(علیرضا پیرام)

پژوهشگر (الف) به دنبال آثاری به شیوه تاریخ‌نگاری تحلیلی است، بنابراین مروج الذهب، تجارب الأمم و تاریخ بیهقی برای او مناسب هستند. اما پژوهشگر (ب) به دنبال آثاری به شیوه تاریخ‌نگاری روایی است، پس می‌تواند از کتاب محمدبن جریر طبری بهره ببرد.

(تاریخ (۲)، روش پژوهش در تاریخ، بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۱۱۴- گزینه «۲»

(مریم فسروی دهنوی)

یکی دیگر از مشخصات آیین بت‌پرستی، بی‌اعتقادی به جهان پس از مرگ بود. آیات متعددی در قرآن مجید هست که دلالت بر این موضوع دارد. بت‌پرستان، سنت ابراهیمی حج را نیز به جا می‌آوردند، اما آن را با عقاید، آداب و رسوم شرک‌آلود آمیخته بودند.

تناقض در این است که اگر به جهان پس از مرگ اعتقادی نداشتند، چرا مناسک حج را که ریشه‌ای ابراهیمی و توحیدی دارد و منطقاً باید به امید پاداش اخروی یا آموزش گناهان در آن جهان انجام شود، به جا می‌آوردند؟ این نشان می‌دهد که آن‌ها این عمل را به صورت آیینی و بدون پذیرش کامل فلسفه و هدف اصلی آن (اعتقاد به جهان پس از مرگ) انجام می‌دادند و آن را با باورهای شرک‌آلود خود آمیخته بودند. این یک تناقض درونی در رفتار دینی آن‌هاست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کتاب درسی به اعتقاد هم‌زمان آن‌ها به خدای یگانه اشاره نمی‌کند؛ بلکه بر بت‌پرستی آن‌ها تأکید دارد.

گزینه «۳»: «حنفاء» بودند که از گوشت قربانی بت‌ها نمی‌خوردند، نه بت‌پرستان.

گزینه «۴»: این یک تناقض در رفتار یک گروه نیست، بلکه بیانگر تنوع مذهبی و وجود ادیان مختلف در کنار بت‌پرستی است.

(تاریخ (۲)، اسلام در مکه، صفحه ۲۳)

۱۱۵- گزینه «۳»

(آیرو فتاح‌زاده)

در گزینه «۳» ترتیب اتفاقات به درستی ذکر شده است.

(تاریخ (۲)، اسلام در مکه، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸)

جغرافیا (۳)

۱۱۶- گزینه «۱»

تشریح موارد:

الف) مربوط به مقر است؛ چراکه منظور از مقر، مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه و محل استقرار آن روی زمین است.

ب) مربوط به موقعیت است؛ چراکه منظور از موقعیت یک شهر یا روستا، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود و همچنین جایگاه آن در سطح ناحیه است.

ج) مربوط به هسته اولیه شهر قاهره است که مربوط به مقر آن می‌شود.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۱۷- گزینه «۴»

(مهم‌مهری یعقوبی)

مهم‌ترین ملاک تفاوت شهر و روستا فعالیت‌های اقتصادی آن‌ها و متداول‌ترین ملاک تشخیص شهر و روستا ملاک جمعیتی است.

در روستاها چون جمعیت کمتر است، بیشتر افراد یکدیگر را می‌شناسند و روابط خویشاوندی، وابستگی اجتماعی و همکاری میان آن‌ها بیشتر است. (رد گزینه‌های «۲» و «۳»). در شهرها نوگرایی بیشتر و تغییرات اجتماعی سریع‌تر است. (رد گزینه «۱»)

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه ۶)

۱۱۸- گزینه «۳»

(علیرضا پیرم)

با توجه به هرم داده شده، به ترتیب سکونتگاه «C» بیشترین و سکونتگاه «A» کمترین جمعیت، تعداد مراکز خدماتی و تنوع خدمات را دارد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۷)

۱۱۹- گزینه «۳»

(فخرزانه ناظمی)

آستانه نفوذ = حداقل جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا و خدمات و عملکردی از یک سکونتگاه دارد.

دامنه نفوذ = بیشترین مسافتی که مردم منطقه برای دریافت کالا و خدمات از آن سکونتگاه طی می‌کنند.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه ۹)

۱۲۰- گزینه «۱»

(فاطمه امیری)

در سال ۲۰۲۳ میلادی ۵۷ درصد از مردم جهان در شهرها زندگی می‌کردند. سرعت گسترش شهرنشینی در آسیا و آفریقا بیشتر از سایر نواحی جهان است.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

جغرافیای ایران

۱۲۱- گزینه «۲»

(مریم فسروی دهنوی)

گزینه «۲» به بهترین شکل، «جریان دوطرفه» را نشان می‌دهد. جریان دوطرفه: در این سناریو، ابتدا اقتصاددان (با دانش اقتصاد) یک مدل عرضه و تقاضا ارائه می‌دهد. سپس جغرافی‌دان (با دانش جغرافیا و استفاده از ابزارهایی مانند GIS) این مدل اقتصادی را در یک بستر مکانی (مکان‌یابی بازارها) به کار می‌برد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیشتر یک استفاده کاربردی از داده‌های یک علم (هواشناسی) توسط علم دیگر (جغرافیا) را نشان می‌دهد، اما لزوماً یک «جریان دوطرفه» قوی که در آن یافته‌های جغرافیا مستقیماً بر پیشرفت علم هواشناسی تأثیر بگذارد، وجود ندارد.

گزینه «۳»: جریان دوطرفه یا متقابل جغرافیا با سایر علوم به وضوح مشخص نیست.

گزینه «۴»: این سناریو بسیار محدود است و جغرافیا را تنها به تحلیل جمعیتی تقلیل می‌دهد و هیچ تعامل معناداری با جامعه‌شناسی یا جنبه‌های فرهنگی - اجتماعی گردشگری ندارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیا علمی برای زندگی بهتر، صفحه‌های ۲ و ۳)

۱۲۲- گزینه «۳»

(نکین الهیاری)

درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها، شیوه‌ای معتدل و مؤثر برای تعامل انسان با محیط است.

(جغرافیای ایران، جغرافیا علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۵)

۱۲۳- گزینه «۴»

(علیرضا پیرم)

کل‌نگری یا دید ترکیبی در مطالعه یک موضوع در جغرافیا، بدین معنی است که تمام ویژگی‌ها، جنبه‌ها و عوامل مؤثر را به صورت ترکیبی در ارتباط با هم بررسی نماییم. عبارت گزینه «۴» تطابق مناسب‌تری با این نگاه دارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیا علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۷)

۱۲۴- گزینه ۲»

(فرزانه ناکمی)

افزایش دمای زمین = چرا؟

ذوب گسترده یخ‌های قطبی = چه چیز؟

مناطق شمالی = کجا؟

فصل تابستان = چه موقع؟

نکته مهم درسی:

چطور به بیان سیر تکوین و تحول پدیده‌ها می‌پردازد. سوال چرا علت اصلی را بیان می‌کند و در این سوال علت اصلی گفته شده است.

(پغرافیا ایران، روش مطالعه و پژوهش در پغرافیا، صفحه ۸)

۱۲۵- گزینه ۴»

(فاطمه عزیزی)

تشریح موارد:

الف) به مرحله دوم، تدوین فرضیه مرتبط است.

ب) به مرحله سوم، جمع‌آوری اطلاعات به شیوه میدانی مرتبط است.

ج) به مرحله اول، طرح سوال و بیان مسئله مرتبط است.

د) به مرحله چهارم، پردازش اطلاعات مرتبط است.

ه) به مرحله پنجم، نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها مرتبط است.

(پغرافیای ایران، روش مطالعه و پژوهش در پغرافیا، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

جغرافیا (۲)

۱۲۶- گزینه ۲»

(مهم‌مهری یعقوبی)

جذب جمعیت زیاد، رونق فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری و حمل و نقل بار و مسافر موجب پدید آمدن ساختمان‌های بلندمرتبه شده است.

(پغرافیا (۲)، معنا و مفهوم تاهیه، صفحه‌های ۲ و ۳)

۱۲۷- گزینه ۳»

(شبیه مهبی)

ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی همگون و خاصی دارد؛ به‌طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است.

از این تعریف می‌توان نتیجه گرفت:

۱- ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است.

۲- هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده که از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز است.

هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارد.

معمولاً هرچه از کانون یک ناحیه جغرافیایی دور می‌شویم و به طرف مرزهای آن حرکت می‌کنیم، به تدریج از عوامل همگونی آن کاسته می‌شود و سرانجام این عوامل ناپدید می‌گردد.

(پغرافیا (۲)، تاهیه چیست؟، صفحه‌های ۳ و ۱۵)

۱۲۸- گزینه ۱»

(مهم‌مهری یعقوبی)

ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد. انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد.

(پغرافیا (۲)، معنا و مفهوم تاهیه، صفحه ۵)

۱۲۹- گزینه ۴»

(مریم فسروی دهنوی)

الف) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

ب) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

ج) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.

د) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

(پغرافیا (۲)، انسان و تاهیه، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳)

۱۳۰- گزینه ۱»

(پوار پلیدیان)

نواحی انسانی در بستر نواحی طبیعی شکل می‌گیرند.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: «نواحی استوایی زیرمجموعه نواحی طبیعی و قوم پشتون زیرمجموعه نواحی انسانی است و اگر به ترتیب «الف» را نواحی طبیعی و «ب» را نواحی انسانی فرض کنیم عبارت صورت سؤال به اشتباه تکمیل می‌شود (تأیید گزینه ۱)»

گزینه ۲: «ادامه حیات نواحی انسانی به نواحی طبیعی وابسته است در حالی که این گزینه برعکس این را بیان می‌کند. (رد گزینه ۲)»

گزینه ۳: «تعیین مرز دقیق در نواحی انسانی دشوارتر از نواحی طبیعی است در حالی که این گزینه، این موضوع را رد می‌کند. (رد گزینه ۳)»

گزینه ۴: «نواحی صنعتی زیرمجموعه نواحی انسانی و ناحیه ساوان زیرمجموعه نواحی طبیعی است و عبارت صورت سؤال را برعکس تکمیل می‌کند. (رد گزینه ۴)»

(پغرافیا (۲)، انسان و تاهیه، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

فلسفه دوازدهم

۱۳۱- گزینه ۱»

(پرگل ریمی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «نادرست است؛ چون تصور دو جزء عینی و ترکیبی، مانند هیدروژن و اکسیژن در آب، حاصل نگاه تجربی و علمی است، نه فلسفی. در فلسفه، وجود و ماهیت دو مفهوم ذهنی از یک موجودند، نه دو عنصر ترکیبی در واقعیت.

گزینه ۳: «نادرست است؛ تقدم چستی بر هستی تقدم مفهومی است، نه زمانی. یعنی ما برای تصور چیزی ابتدا باید ماهیتش را بشناسیم، اما این به معنای تقدم در تحقق نیست.

گزینه ۴: «نادرست است؛ چون هستی و چستی مفاهیم متمایزند. ممکن است چیزی را درک کنیم (چستی)، ولی هنوز وجود خارجی نداشته باشد (مانند اسب بالدار).

(فلسفه دوازدهم، هستی و چستی، صفحه‌های ۳ تا ۵)

۱۳۲- گزینه ۳»

(موسی سپاهی - سروان)

پرسیدن سؤال «این چیست؟» نشان می‌دهد به وجود انسان پی برده، اما از «ماهیت» و چستی آن آگاه نیست و می‌خواهد بداند انسان چه ویژگی‌هایی مخصوص به خود دارد که آن را از دیگر موجودات متفاوت و متمایز می‌کند. در واقع به دنبال ذاتیات یک شیء است. دارای بُعد، رشدکننده، حساس و ناطق از ذاتیات انسان هستند، اما راه‌رونده از ذاتیات انسان به حساب نمی‌آید.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چستی، صفحه ۳)

۱۳۳- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

هر یک از ما در اطرافمان چیزهایی را می‌یابیم که بر حسب نیاز از آن‌ها استفاده می‌کنیم. گاهی نیز چستی‌هایی را که واقعیت می‌انگاریم، غیر واقعی و خیالی می‌یابیم. گاهی به وجود چیزهایی پی می‌بریم که چستی آن‌ها را نمی‌دانیم و می‌توانیم از چستی آن‌ها سؤال کنیم و بگوییم «این چیست؟».

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۲» و «۳»: اشاره به قدم نخست دارند.

گزینه «۴»: اشاره به قدم دوم دارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۲ تا ۵)

۱۳۴- گزینه «۲»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

چون «ماهیت» وجه اختصاصی اشیاست و «وجود» وجه مشترک اشیاء و «ماهیت»‌ها گوناگون هستند، اما «وجود» یکسان است؛ تشبیه کاشتن یک نوع گل (که همان وجود می‌شود) در گلدان‌های متفاوت (که همان ماهیت‌های گوناگون است) مناسب‌تر است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۳۵- گزینه «۳»

(هسین آفونری راهنمایی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دو پا داشتن ویژگی خاص و ذاتی انسان (حیوان ناطق) نیست و بر موجودات دیگر هم می‌تواند حمل شود.

گزینه «۲»: حمل وجود بر مفاهیم نیازمند دلیل است.

گزینه «۳»: جسم حساس همان حیوان است و حمل از نوع ذاتی و بدون نیاز به دلیل است.

گزینه «۴»: حمل وجود بر مفاهیم نیازمند دلیل است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۳۶- گزینه «۱»

(مهمر رضایی‌بقا)

از آنجاکه در قضایای «انسان ناطق است»، «مثلث شکل است»، «آب سیال (مایع) است»، «آهن فلز است»، «مثلث سه‌ضلعی است»، «انسان حیوان ناطق است»، «فریاد بلند است» و «سیب میوه است» محمول جزء یا عین تعریف موضوع است، پس حمل آن بر موضوع نیازمند دلیل نیست یا حمل اولی ذاتی است. اما در قضایای «انسان بخیل است»، «مثلث متساوی‌الساقین است»، «آب شور است» و «سیب شیرین است» محمول جزء یا عین تعریف موضوع نیست؛ پس حمل نیازمند دلیل یا شایع صناعی است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۳۷- گزینه «۲»

(مهمر رضایی‌بقا)

آن‌گاه که وجود جزئی از ماهیت باشد، یعنی هر ماهیتی که تصور کنیم، وجود پیدا می‌کند. مثلاً اگر در تعریف انسان، می‌گفتیم «موجود ناطق» یا در تعریف حیوان می‌گفتیم «موجود حساس» یا در تعریف گیاه می‌گفتیم «موجود نامی» در این صورت هر ماهیتی به محض تصور، باید موجود می‌شد. درحالی‌که چنین نیست.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۶)

۱۳۸- گزینه «۴»

(فرهاد قاسمی‌نژاد)

«مقدار» جزء ذات و تعریف عدد است و «دارای حواس» هم ذاتی حیوان است، پس نمی‌توان از دلیل این دو حمل سؤال کرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: گرم‌بودن جزء ذات و تعریف تابستان نیست، یعنی ممکن است تابستان گرم نباشد. در بعضی نقاط جهان تابستان گرم نیست. سه‌گوش یا سه‌زاویه‌ای بودن هم ذاتی مثلث نیست؛ می‌دانیم داشتن سه زاویه برای مثلث ضروری است، اما ذاتی و سازنده مفهوم مثلث نیست. پس در هر دو عبارت می‌توانیم از دلیل حمل سؤال ببریم.

گزینه «۲»: رشدکننده‌بودن ذاتی بوته خیار است و نمی‌توان از دلیل حمل آن سؤال کرد، اما فردبودن ذاتی عدد سه نیست و باید برای آن استدلال آورد.

گزینه «۳»: خفاش پرنده نیست و پستاندار است، پس می‌توان از دلیل حمل آن پرسید. حمل وجود بر خدا ضروری و نیازمند دلیل است. فلاسفه با دلیل وجود خدا را اثبات می‌کنند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۳۹- گزینه «۳»

(بواد پاکدل - فاروج)

ما می‌دانیم که «سیمرغ» چیست، اما این مفهوم وجود خارجی ندارد. بنابراین از آنجاکه مفهوم سیمرغ برایمان روشن است، از آن تصویری در ذهنمان داریم و آن تصور همان وجود ذهنی سیمرغ است. ولیکن این مفهوم ذهنی وجود خارجی و عینی ندارد. پس هر چیزی که برایمان معلوم باشد و تصویری از آن در ذهنمان باشد یعنی ما به آن مفهوم علم داریم و وجود ذهنی برایمان دارد، اما لزوماً هر مفهومی که وجود ذهنی دارد وجود خارجی و عینی ندارد. یعنی برخی از تصورات ذهنی ما وجود خارجی ندارند، مانند «سیمرغ» و برخی از تصورات ما هم وجود ذهنی دارند و هم وجود خارجی، مانند «دریا».

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هستی و پیستی هیچ امری در عالم خارج یک چیز نیستند، بلکه اساساً در خارج دو امر جداگانه (مثلاً وجود سیمرغ و ماهیت سیمرغ) نداریم. «هستی» و «پیستی» مفاهیمی‌اند که ذهن ما از هر امری می‌سازد. حال گاهی این امور هستی واقعی پیدا می‌کنند و گاهی مثل سیمرغ فقط ماهیت دارند و وجود واقعی در جهان خارج ندارند.

گزینه «۲»: اگر ما به مفهومی علم داریم و می‌توانیم آن را تعریف کنیم، پس قطعاً وجود ذهنی برایمان دارد، اما ممکن است همان مفهوم وجود عینی و واقعی داشته باشد یا نداشته باشد.

گزینه «۴»: وجود مفهومی امور در عالم ذهن و مغایرت وجود و ماهیت آنها در ذهن دلیلی بر وجود خارجی آنها نیست.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۴۰- گزینه «۲»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

مغایرت وجود و ماهیت اساس برهان خداشناسی توماس آکوئیناس قرار گرفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بی‌تردید مغایرت وجود و ماهیت یکی از اساسی‌ترین نظریه‌های فلسفی در تفکر اسلامی است، نه اساسی‌ترین آنها.

درستی تعریف و استدلال نتیجه کاربرد قواعد منطق است، نه نتیجه دانستن دانش منطق.

گزینه «۳»: منطق ابزاری است در خدمت سایر علوم، نه برعکس.

گزینه «۴»: منطق به بررسی کارکرد ذهن (یعنی اندیشه) و کشف و دسته‌بندی قواعد کارکرد ذهن می‌پردازد، نه کشف ماهیت خود ذهن. ضمناً هدف منطق «جلوگیری از خطای اندیشه» است و تأکید این علم بر «آموزش شیوه درست اندیشیدن».

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۳ تا ۵)

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

۱۴۴- گزینه «۳»

دانش منطق برای جلوگیری از خطای ذهن مدون شده است، بنابراین حیطه‌های علم منطق باید بر اساس نوع آگاهی‌های انسان شکل بگیرند؛ لذا ابتدا باید انواع آگاهی‌های انسان (تصور و تصدیق) را شناخت و بر اساس آن و با توجه به فرایند اندیشه دانش منطق را به دو حیطه تقسیم کرد. (تعریف و استدلال)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: منطق وظیفه ندارد اصطلاحات علوم دیگر را تعریف کند. منطق شیوه تعریف صحیح و اصول تعریف کردن را می‌آموزد و تعریف اصطلاحات را به علوم دیگر می‌سپارد. اگر هم گاهی تعریف مفاهیم علوم دیگر در منطق بیان می‌شوند، از راه مثال و نمونه و برای بررسی قواعد تعریف است.

البته توجه شود که علم منطق اصطلاحات خاص خودش مثل «تصدیق و تصور و ...» را خودش تعریف می‌کند.

گزینه «۲»: در تعریف به کمک تصورات معلوم به شناخت تصور مجهول می‌رسیم، نه برعکس.

گزینه «۴»: این جمله اشتباه است، زیرا بسیاری از مفاهیم ما بدیهی و نفسانی هستند و ما بدون اینکه دیگری برای ما تعریف کند به معنای آن پی برده‌ایم؛ مثل مفهوم شناخت.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۱۰)

(هسین آفونری راهنمایی)

۱۴۵- گزینه «۳»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جمله امری

گزینه «۲»: جمله سؤالی

گزینه «۳»: تصدیق (جمله کامل خبری بامعنا)

گزینه «۴»: جمله ناقص بدون حکم

تکته: جملات انشایی مانند: امر و نهی، سؤال و ... و جملات ناقص در حکم تصور هستند.

تکته: تصدیق می‌تواند به صورت حملی باشد؛ مثلاً: سؤالات منطق و فلسفه به‌شدت مفهومی هستند.

تصدیق می‌تواند به صورت شرطی باشد؛ مثلاً: اگر بزنی، می‌زنم.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

(بواد پاکدل - فاروج)

۱۴۶- گزینه «۴»

جملات انشایی (امری و پرسشی و آرزویی) همه در حوزه تصورات قرار دارند و تنها جملاتی که خبری، بامعنا و کامل هستند تصدیق محسوب می‌شوند. گزینه «۴» دارای دو جمله خبری بامعنا تام است، بنابراین واجد تصدیق است.

گزینه «۳»: فلاسفه غرب مجدداً از طریق آرای ابن‌سینا و ابن‌رشد با فلسفه ارسطو ارتباط برقرار کردند. قبل از تأثیرپذیری مکتب تومیسیم از فلاسفه اسلامی هم آن‌ها با فلسفه ارسطو آشنا بودند.

گزینه «۴»: فلسفه تومیسیم متکی بر آرای ابن‌سینا و تا حدودی ابن‌رشد است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و نیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

منطق

۱۴۱- گزینه «۲»

(فرهاد قاسمی نژاد)

علم منطق فقط می‌تواند محتوای دانش خودش را بررسی کند. بررسی محتوای دانش فلسفه نیز بر عهده خود علم فلسفه است. منطق فقط صورت تعاریف و استدلال‌های آن را بررسی می‌کند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: درست است که منطق به محتوای علوم کاری ندارد، اما آموختن علم منطق بالاخره به معلومات تصویری و تصدیقی انسان می‌افزاید. مثلاً «تعریف مغالطه» خودش فقره‌ای علم و دانش است که به‌صورت تصویری یا تصدیقی آن را فرامی‌گیریم.

گزینه «۲»: می‌دانیم که ذهن به طور طبیعی بر اساس قواعدی می‌اندیشد و بدون اینکه نام این قواعد را بداند آنها را به کار می‌گیرد، اما این بدان معنی نیست که به‌طور کلی انسان نیازی به دانستن نام قواعد تفکر ندارد.

گزینه «۴»: علم منطق ابزاری است در خدمت همه علوم و نه فقط فلسفه. دقت کنید منظور از ارزیابی دانش فلسفه جنبه محتوایی آن نیست بلکه ظاهر و صورت مباحث فلسفی است.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۴، ۵ و ۷)

۱۴۲- گزینه «۳»

(پرگل رهمی)

منطق فراتر از دانشی صرفاً نظری است و در همه جنبه‌های زندگی، از جمله گفت‌وگو، تصمیم‌گیری، آموزش و حتی خرید و فروش، به ما کمک می‌کند تا درست بیندیشیم، استدلال‌ها را ارزیابی کنیم و از خطاهای فکری جلوگیری کنیم. به همین دلیل، کاربرد منطق در زندگی روزمره بسیار حیاتی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ زیرا منطق تنها محدود به مباحث فلسفی نیست و کاربرد آن بسیار گسترده‌تر است.

گزینه «۲»: نادرست است؛ منطق فقط برای دانشجویان فلسفه و علوم تخصصی نیست بلکه همه افراد در زندگی روزمره به آن نیاز دارند.

گزینه «۴»: نادرست است؛ امروزه با فراگیری رسانه‌ها و حجم انبوه اطلاعات صحیح و غلط بیش از پیش نیازمند علمی هستیم که شیوه‌های جلوگیری از خطای اندیشه را نشان دهد.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۵)

۱۴۳- گزینه «۱»

(علی معزی)

نمی‌توان نقش منطق را در کسب دانش انکار کرد، زیرا درست اندیشیدن که نتیجه رعایت قواعد منطق است، انسان را به حقایق جدید می‌رساند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: نمی‌توان چنین ادعایی را مطرح کرد که هر کس که دانش منطق را کسب نکرده است، نمی‌تواند نسبت به معلومات خود یقین داشته باشد. ذهن به خودی خود بر اساس قواعد منطقی می‌اندیشد و تعیین

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: شامل جملات امری و نهی است و تصور می‌باشد.
گزینه «۲»: جمله آرزویی و امری است و نمی‌تواند تصدیق باشد.
گزینه «۳»: جمله امری است و تصور است.
(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

۱۴۷- گزینه «۴»

- (موسی سپاهی - سروان)
زمانی که با یک تصور مجهول مواجه هستیم، سؤالی که می‌پرسیم با چیستی مطرح می‌شود و آنچه که در پاسخ می‌آید باعث روشن شدن مجهول می‌شود که این فرآیند تعریف نام دارد.
زمانی که با یک تصدیق مجهول مواجه می‌شویم، سؤالی که می‌پرسیم با چرایی مطرح می‌شود و آنچه که در پاسخ می‌آید باعث حکم و تصدیق جدیدی می‌شود که این فرآیند استدلال نام دارد.
(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۹)

۱۴۸- گزینه «۲»

- (فیروز نژاد تیف - تبریز)
منطق در فلسفه و نوشتن برنامه هوش مصنوعی کاربرد مستقیم دارد. علوم کامپیوتر و برنامه‌نویسی با منطق ارتباط مستقیم دارند. (برنامه‌ها بر پایه اصول منطق‌اند).

تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه «۱»: حیطه کاربرد آن کل زندگی انسان است.
گزینه «۳»: مغالطات شبیه به بیماری‌های ذهنی هستند، نه خود آنها.
گزینه «۴»: ارسطو قواعد منطق را کشف کرد، نه ابداع.
(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۳ و ۵)

۱۴۹- گزینه «۱»

- (فیروز نژاد تیف - تبریز)
برای آشنایی با دو حیطه اصلی منطق یعنی تعریف و استدلال لازم است به تفاوت تصور و تصدیق (حیطه‌های علم و آگاهی بشری) توجه کنیم.
(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۹)

۱۵۰- گزینه «۴»

- (امیرمهر قلعه‌کاهی)
ما در جایی از تعریف استفاده می‌کنیم که بخواهیم تصور مجهول را معلوم کنیم. پس باید دنبال گزینه‌ای بگردیم که تصور باشد، زیرا تعریف برای کشف تصورات به کار می‌رود، نه تصدیقات.
گزینه «۴» تصور است، زیرا جمله کامل نیست و مخاطب بعد از شنیدن عبارت گزینه «۴» منتظر است سخن به اتمام برسد و حکم جمله برایش مشخص نیست.
(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۹)

فلسفه یازدهم

۱۵۱- گزینه «۳»

- (فیروز نژاد تیف - تبریز)
سؤالات بنیادی و اساسی درباره انسان و جهان پرسش فلسفی محسوب می‌شوند. مانند: آیا درد و رنج وجود دارد؟ خوشبختی و سعادت در گرو چیست؟ آغاز و انجام جهان چگونه است؟ آیا عشق و دوستی امری مقدس است یا امری خیالی و ذهنی؟

تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه «۱»: درباره تاریخ فلسفه است.
گزینه «۲»: موضوع سؤال وهم و خیال است.
گزینه «۴»: هر سؤال شگفت‌انگیزی فلسفی نیست.
(فلسفه یازدهم، چیستی فلسفه، صفحه ۳)

۱۵۲- گزینه «۴»

- (فرهاد قاسمی نژاد)
از نظر ملاصدرا توقف و ماندن در فطرت اول شایسته انسان نیست نه اینکه فطرت اول اساساً شایسته انسان نباشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه «۱»: کودک در مواجهه با حوادث پیرامون خود از علت آن حوادث سؤال می‌کند و کنجکاویش را با بیان کلمه «چرا» به پدر و مادر خود نشان می‌دهد.
گزینه «۲»: کسی که دغدغه او صرفاً مسائل زندگی روزمره است ممکن است سؤال اساسی هم بپرسد، ولی آنگاه وارد فطرت ثانی می‌شود که با جدیت به دنبال پاسخ آن سؤال باشد.
گزینه «۳»: مسئله‌ای که انسان با آن مواجه می‌شود باید فلسفی باشد و مواجهه او هم با آن مسئله جدی باشد تا فرد وارد مراحل تفکر فلسفی شود. به عبارت دیگر مواجهه با هر مسئله مهمی لزوماً باعث ورود فرد به تفکر فلسفی نمی‌شود.

(فلسفه یازدهم، چیستی فلسفه، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۵۳- گزینه «۴»

- (مهمد رضایی‌بغا)
مرتبه اول تفکر مربوط به مسائل روزمره و معمولی زندگی است که همه به‌نجوی تجربه می‌کنند. مرتبه دوم تفکر مربوط به مسائل اساسی و بنیادین است (نه سؤالات تخصصی علوم: نادرستی گزینه «۳») و مختص فیلسوفان نیست (نادرستی گزینه «۲») و چهار مرحله دارد (نادرستی گزینه «۱») و همواره نیازمند تلاش ایجابی است، یعنی شخص باید خودش تلاش کند به این مرحله برسد و به‌خودی‌خود نخواهد رسید.

(فلسفه یازدهم، چیستی فلسفه، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۵۴- گزینه «۴»

- (کتاب آبی پیمان‌ای)
دانش فلسفه عهده‌دار بررسی قانونمند این قبیل سؤال‌هاست [سؤالات فلسفی] و تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند به این سؤالات موجب ظهور دانشی به نام «فلسفه» شده است. فیلسوفان کسانی از انبیا بشر هستند که به صورت قانونمند و تخصصی به آنها پرداخته و کوشیده‌اند پاسخ‌های دقیقی به این قبیل سؤال‌ها بدهند. نتیجه تلاش آنان شکل گرفتن دانش فلسفه بود.

(فلسفه یازدهم، چیستی فلسفه، صفحه ۶)

۱۵۵- گزینه «۳»

- (موسی سپاهی - سروان)
دریافت فلسفی نتیجه برداشتن سه گام قبلی در مراحل تفکر فلسفی است و زمان لازم برای رسیدن به این دریافت متفاوت است و به همت، پشتکار، مهارت و توانایی فکری افراد بستگی دارد. در نتیجه ممکن است برخی سریع به دریافت فلسفی برسند و پس از آن به مسئله‌ای دیگر ورود کنند، برخی دیگر با تأخیر به دریافت فلسفی برسند و برخی هیچ‌گاه به چنین دریافتی نرسند.

(فلسفه یازدهم، چیستی فلسفه، صفحه ۵)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ فلسفه موضوعی مشخص و محدود ندارد بلکه به اصول و بنیادهای همه موجودات و جهان می‌پردازد.

گزینه «۲»: نادرست است؛ فلسفه برخلاف علوم تجربی، به‌جای ابزارهای آزمایشگاهی از روش‌های عقلی و قیاسی بهره می‌برد.

گزینه «۳»: نادرست است؛ فلسفه به مسائل اخلاقی و اجتماعی نمی‌پردازد بلکه شامل بررسی اصل و حقیقت وجود طبیعت، جهان و انسان است.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

۱۶۰- گزینه «۴»

(فرهاد قاسمی‌نژاد)

عبارات گزینه‌های «۱» و «۳» درباره ابعاد جهان یا فواصل پدیده‌های آن است که موضوعی مشخص و محدود است. گزینه «۲» هم گمانه‌زنی‌ای در باب وجود جهان‌های دیگر است که بیشتر جنبه تخیلی و ادبی دارد. اما در گزینه «۴» اظهارنظری درباره «بی‌علت‌بودن خلق جهان» شده است که موضوعی کاملاً بنیادی و اساسی درباره هستی جهان است.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۹)

اقتصاد

۱۶۱- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

الف) صحیح است.

ب) غلط است؛ نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند. ← پرانگیزه

ج) غلط است؛ فرصت‌های کسب‌وکار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند. ← تیزبین

د) صحیح است.

ه) غلط است؛ منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند. ← سازمان‌دهنده

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه ۶)

۱۶۲- گزینه «۳»

(مهمربین متولی)

هزینه‌ها - درآمدها = سود

میلیون تومان ۲۰ = هزینه ثبت شرکت

میلیون تومان ۲۶۰ = هزینه پرداخت حقوق و دستمزد

میلیون تومان ۷۴۰ = درآمد شرکت

میلیون تومان ۴۶۰ = ۲۸۰ - ۲۶۰ + ۷۴۰ = سود شرکت

$$100 \times \frac{\text{تعداد سهام خریداری شده توسط فرد}}{\text{تعداد کل سهام شرکت}} = \text{میزان مالکیت فرد از دارایی شرکت}$$

درصد ۱۲ = $\frac{192}{1600} \times 100$

سود شرکت $\times$ درصد مالکیت فرد = سود تعلق گرفته به فرد

میلیون تومان ۵۵/۲ = $\frac{12}{100} \times 460$

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی و انتقاب نوع کسب‌وکار، صفحه‌های ۸ و ۱۶)

۱۵۶- گزینه «۲»

(هسین آفونری، راهنمایی)

واژه فیلسوفیا در عصر ارسطو به معنای دانش به صورت مطلق بود و با معنای امروزی این واژه که دانش خاص فلسفه است نسبت عموم و خصوص مطلق دارد (در زمان ارسطو دانش‌های مختلف را در بر می‌گرفت و عام‌تر بود).

بررسی گزینه‌های درست:

گزینه «۱»: اسم فاعل معنای اصطلاحی «فیلسوفیا» در زمان ارسطو = دانشمند؛ معنای لغوی و اولیه سوفیست = دانشمند

گزینه «۳»: یکی از عوامل تغییر معنایی واژه «فیلسوفیا» از زمان ارسطو تا به الان پیشرفت علوم و دانش‌های مختلف است که باعث شد هر دانشی یک نام خاص پیدا کند و کلمه «فیلسوفیا یا فلسفه» فقط برای دانش خاص فلسفه به کار برود.

گزینه «۴»: سقراط تأثیر قابل توجهی در بر سر زبان انداختن این واژه داشت؛ اما قبل از سقراط شاید برای اولین بار این واژه را فیثاغورس به کار برد.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۷ و ۸)

۱۵۷- گزینه «۲»

(هوار پاکدل - فاروج)

روش بررسی و پاسخگویی به مسائل فلسفی مانند مسائل ریاضیات فرایندی عقلی و استدلالی است، اما در سایر علوم بیشتر از روش‌های تجربی و حسی استفاده می‌شود. بنابراین گزاره‌های مربوط به ریاضیات و نیز گزاره‌ها و پرسش‌هایی که درباره اصل و اساس جهان و انسان هستند، همگی در روش با هم اشتراک دارند. گزینه «۲» با روش‌های نوین تجربی و امکان سفر انسان و ارسال فناوری از زمین به سایر سیارات به‌صورت تجربی و از طریق مشاهده قابل پاسخ‌گویی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پرسشی اساسی درباره جهان است و روش بررسی آن عقلی است.

گزینه «۳»: پرسشی مربوط به علم ریاضی است و روش بررسی آن عقلی است.

گزینه «۴»: پرسشی اساسی درباره انسان است و روش بررسی آن عقلی است.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

۱۵۸- گزینه «۴»

(علی معزی)

نخستین گام در رسیدن به شناخت فلسفی، روبه‌رو شدن با مجهول‌ها و مسئله‌های فلسفی است.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۳ و ۵)

۱۵۹- گزینه «۴»

(پرگل رمیمی)

فلسفه به‌عنوان دانشی بنیادی، نه به موضوعی مشخص و محدود بلکه به اصل وجود و هستی می‌پردازد. روش اصلی فلسفه استدلال عقلی و قیاسی است، زیرا بسیاری از مسائل فلسفی فراتر از دسترس حواس و ابزارهای تجربی هستند. این دو ویژگی (مخصوصاً موضوع فلسفه) آن را از سایر علوم متمایز می‌کند و باعث می‌شود که فلسفه پایه و اساس بسیاری از علوم دیگر باشد.

۱۶۳- گزینه «۲»

(مهری کاردران)

«مالکیت کامل سود» یکی از مزایای مهم کسب و کار شخصی است که برای بسیاری از افراد انگیزه ایجاد می‌کند، حتی اگر «مسئولیت نامحدود» (یکی از معایب اصلی) را متحمل شوند.

(اقتصاد، انتقاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۵ و ۱۸)

۱۶۴- گزینه «۴»

(کنکور تیرماه ۱۴۰۴ نوبت دوم)

میلیون تومان $560 =$ درآمد سالانه

میلیون تومان $140 = 560 \times \frac{1}{4} =$ درآمد سالانه شرکت $\frac{1}{4} \times$ هزینه سالانه

هزینه سالانه - درآمد سالانه شرکت = سود سالانه

میلیون تومان $420 = 560 - 140 =$

قیمت هر فعالیت خدماتی ارائه شده $\times$ تعداد خدمات ارائه شده = درآمد سالانه

تومان $800,000 = \frac{560,000,000}{700} \Rightarrow x = 700 \times x = 560,000,000 \Rightarrow$

ریال $8,000,000 = 800,000 \times 10 =$

تکن: برای تبدیل تومان به ریال، عدد مورد نظر را در عدد ۱۰ ضرب می‌کنیم (به بیان ساده‌تر یک صفر به عدد اضافه می‌کنیم) و برعکس؛ برای تبدیل ریال به تومان، عدد مورد نظر را بر عدد ۱۰ تقسیم می‌کنیم (به بیان ساده‌تر یک صفر از عددمان کم می‌کنیم).

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه ۸)

۱۶۵- گزینه «۳»

(آفرین سایبری)

با این که احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست و این انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرینان را همواره زنده نگه می‌دارد.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه ۴)

۱۶۶- گزینه «۲»

(خارج از کشور ۱۴۰۲)

میلیون تومان $720 = 60 \times 12 =$ اجاره سالیانه باغ

میلیون تومان $3,600 = (12 \times 12 \times 75) =$ حقوق سالیانه مجموع کارگران

میلیون تومان $75 =$ اجاره وسایل و ابزار مورد نیاز

میلیون تومان $40 =$ خرید سم و کود مناسب

میلیون تومان $20 =$ کرایه حمل و نقل محصول

میلیون تومان $1,440 = 12 \times 120 =$ حقوق سالیانه باغدار و مهندس

$1,440 + 20 + 40 + 75 + 3,600 + 720 =$ مجموع هزینه‌های سالیانه

میلیون تومان $5,895 =$

میلیارد تومان $6/5 =$ درآمد سالانه حاصل از فروش محصولات

میلیون تومان $6,500 =$

چون میزان درآمد از هزینه‌ها بیشتر است؛ تولیدکننده از فعالیت خود سود کرده است.

میلیون تومان $605 = 5,895 - 6,500 =$ هزینه‌های تولید - درآمد = سود

تکن: خرید منزل مسکونی صاحب باغ جزء هزینه‌های تولید نیست.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۱۶۷- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

- غلط است. کارآفرین لازم است: آگاهی و دانش زیادی برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره: موقعیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت‌گذاری، تبلیغات و استخدام نیروی کار داشته باشد.

- صحیح است. اساسنامه شرکت باید بیان کند که شرکت برای چه کسب و کاری تشکیل شده است؛ سهام آن چه میزان است و چگونه تقسیم و فروخته می‌شود؛ چگونه شرکت سرمایه اولیه خود را تأمین می‌کند و چگونه سود و زیان تقسیم می‌شود؛ سهام‌داران چه حقوق و مسئولیت‌هایی در شرکت دارند؛ شرکت چگونه منحل می‌شود و...

- غلط است. مسئولیت محدود برای سهام‌داران از مزایای ایجاد یک شرکت سهامی است.

- غلط است. تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم و بیش مشابهی با شرکت‌ها دارند.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی و انتقاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۵، ۱۷، ۱۸ و ۱۹)

۱۶۸- گزینه «۱»

(آفرین سایبری)

مثال صورت سؤال بیانگر کسب و کار تعاونی است. تعاونی کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها کمک می‌کند. در تعاونی تولید، تعدادی تولیدکننده جهت بهره‌مندی از مزایای فعالیت‌های اقتصادی با مقیاس بزرگ، گرد هم می‌آیند و با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشینه می‌کنند. تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم‌وبیش مشابهی با شرکت‌ها دارند؛ اما نحوه اداره آن‌ها براساس هر نفر، یک رأی است؛ یعنی هر کدام از اعضا صرف نظر از این که چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده است، یک رأی خواهد داشت، اما توزیع سود احتمالی در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است.

(اقتصاد، انتقاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۹)

۱۶۹- گزینه «۴»

(مهری فیانی)

شرکت کسب و کاری است که خودش هویت قانونی دارد؛ به این معنی که قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می‌کند. شرکت‌ها حقوق و تعهدات خاصی دارند؛ دقیقاً همانند آنچه که انسان‌ها انجام می‌دهند، برای مثال، یک شرکت می‌تواند دارایی داشته باشد. در مثال صورت سؤال نیز، طلبکار شخصی آقای کریمی، به دلیل بدهی او، نمی‌تواند این خودرو را توقیف کند؛ زیرا خودرو جزء دارایی شرکت محسوب می‌شود نه جزء دارایی‌های آقای کریمی.

(اقتصاد، انتقاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۶)

۱۷۰- گزینه «۲»

(مهری فیانی)

- شرکت تعاونی کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها کمک می‌کند.

- کسب و کار شخصی متعلق به یک شخص است.

- یک مؤسسه غیرانتفاعی نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور، یعنی با هدفی غیرتجاری شکل گرفته است. این مأموریت‌ها اغلب زمینه‌هایی انسانی و اجتماعی دارند؛ مانند حمایت مالی از کودکان بی‌سرپرست.

(اقتصاد، انتقاب نوع کسب و کار، صفحه ۲۱)



پاسخ تشریحی

دروس عمومی

دوازدهم انسانی

ایران توننده
توشه ای برای موفقیت

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)



دفترچه پاسخ ✓

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۱۸ مهر ماه ۱۴۰۴

طراحان به ترتیب حروف الفبا

فارسی	حسن افتاده، حسین پرهیزگار، نازنین فاطمه حاجیلو، سعید جعفری، ابوالفضل عباسزاده، محسن فدایی
دین و زندگی	محسن بیاتی، فردین سماقی، محمد مهدی مانده‌علی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری، محمد مهدی دغلاوی، آرمین رحمانی، بیتا قربان‌پور، عقیل محمدی‌روش

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	مسئول درس‌های مستندسازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	نازنین فاطمه حاجیلو	مرتضی منشاری	—	فریبا رنوفی
دین و زندگی	محمد مهدی مانده‌علی	محمد مهدی مانده‌علی	امیرمهدی افشار سکینه گلشنی	محمدفرخان فخاریان	محمدصدرا پنجه‌پور
اقلیت‌های مذهبی	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری	رحمت‌اله استیری	طاها اصغریان، فاطمه نقدی	مانده سالاری	سپهر اشتیاقی

مدیران گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رنوفی
حروف‌نگار و صفحه‌آرا	زهرآ تاجیک

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی ۳

۲۰۱- گزینه «۱»

واژه‌هایی که نادرست معنا شده‌اند:

روی: مجازاً امکان، چاره

بنان: انگشت، سرائگشت

قسیم: صاحب‌جمال

مطاع: فرمانروا، اطاعت‌شده، کسی که دیگری فرمان او را می‌برد.

فاحش: واضح و آشکار

(لغت، واژه‌نامه)

۲۰۲- گزینه «۲»

(هسن افتاده - تبریز)

غلط املایی در گزینه «۲» در واژه «سنا» می‌باشد که شکل صحیح آن، «ثنا» است.

(سنا: روشنایی / ثنا: ستایش)

سایر گزینه‌ها از نظر املایی صحیح می‌باشند.

(املا، صفحه ۱۰)

۲۰۳- گزینه «۳»

(مسن فرایی - شیراز)

گنه بنده کرده‌ست و او شرمسار [است] [فعل] «است» به قرینه لفظی حذف شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بنده همان به [است] که ز تقصیر خویش / عذر به درگاه خدای آورد
[فعل] «است» به قرینه معنایی حذف شده است.

گزینه «۲»: چه غم [است] دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟ / چه باک از موج بحر [است] آن را که باشد نوح کشتیبان [فعل] «است» به معنای «وجود دارد» به قرینه معنایی حذف شده است.

گزینه «۴»: همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار [هستند] / شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری [فعل] «هستند» به قرینه معنایی حذف شده است.

(دستور، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۳)

۲۰۴- گزینه «۳»

(سعیر بیغفری)

در گزینه «۳»، نقش ضمیر پیوسته، مفعولی است (من را مست کرد). در دیگر گزینه‌ها مضاف‌الیه است.

(دستور، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۸)

۲۰۵- گزینه «۴»

(نازنین فاطمه هاجیلومصفازاده)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: استعاره از حقایق معنوی و الهی

گزینه «۲»: نماد عاشق غیرحقیقی و مدعی (پروانه، نماد عاشق حقیقی است).

گزینه «۳»: استعاره از چمن (این استعاره هنوز آنچنان فراگیر نشده است که یک نماد تلقی شود).

(آرایه، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۲۰۶- گزینه «۳»

(نازنین فاطمه هاجیلومصفازاده)

آرایه‌های شاخص عبارت صورت سؤال، تشبیه (باران رحمت، خوان نعمت) و سجع (رسیده و کشیده) است که سجع در گزینه «۳» نیز یافت می‌شود (قربت و نعمت).

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: آرایه شاخص این گزینه مجاز است. ابر و باد و مه و خورشید: مجاز از همه آفریده‌های طبیعی، نان: مجاز از خوراک روزانه و روزی، کف: مجاز از کل دست
گزینه «۲»: آرایه شاخص این گزینه تلمیح است؛ به آیه ۱۰ سورة «ق»، اشاره دارد.

گزینه «۴»: آرایه شاخص این گزینه، کنایه است. از دست رفتن دامن، کنایه از «از خود بی خود شدن» است.

(آرایه، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۲۰۷- گزینه «۱»

(هسن پرهیزگار - سبزوار)

برای پاسخ به این سؤال نیازی به مراجعه به کتاب‌نامه نیست فقط کافی است بدانید گلستان نثر آمیخته به نظم است و کلیله و دمنه ترجمه است نه تألیف.

(تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳ و ۱۸)

۲۰۸- گزینه «۳»

(نازنین فاطمه هاجیلومصفازاده)

ستارالعیوب بودن، یعنی او گناهان بندگان را بسیار می‌پوشاند و علام‌الغیوب بودن، یعنی خداوند به همه احوال بندگان (چه پنهان، چه آشکار) آگاه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ادراک‌ناپذیر بودن ماهیت خداوند

گزینه «۲»: قادر مطلق بودن خداوند

گزینه «۴»: ناتوانی انسان در وصف و ستایش خداوند و ادراک‌ناپذیری ماهیت او

(مفهوم، صفحه ۱۰)

۲۰۹- گزینه «۳»

(سعیر بیغفری)

بیت گزینه «۳» و صورت پرسش هر دو این پیام را می‌رسانند که فردی که خدا را شناخت نمی‌تواند درباره او چیزی بگوید.

(مفهوم، صفحه‌های ۱۲، ۱۳ و ۱۷)

۲۱۰- گزینه «۱»

(مسن فرایی - شیراز)

مفهوم حکایت: خطرات اشتباهات و گمان‌های نادرست که در وجود انسان ناامیدی ایجاد می‌کند

(مفهوم، صفحه ۱۸)

۲۱۱- گزینه «۳»

(مفسر فدایی - شیراز)

افعال پایانی ابیات زیر هر دو «مضارع التزامی» هستند: به غفلت «تخوری» و تو فرمان «تبری».

نکته مهم درسی:

گاهی در ابتدای افعال مضارع التزامی به جای «ب»، «ن» منفی قرار می گیرد که در این صورت به آن‌ها «مضارع التزامی منفی» گویند.

(دستور، صفحه ۱۲)

۲۱۲- گزینه «۲»

(ابوالفضل عباس زاده)

در مصراع مذکور، «حذف به قرینه معنایی» به کار رفته است (در جملاتی که منادا در آن‌ها به کار رفته است، حذف به قرینه معنایی وجود دارد).

در گزینه «۲» نیز «حذف به قرینه معنایی» به کار رفته است: گفته [است] فرموده [است].

توجه: گاهی فعل کمکی ماضی نقلی، به قرینه معنوی حذف می شود.

در سایر گزینه‌ها، «حذف به قرینه لفظی» به کار رفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: وظیفه روزی [بندگان] به خطای منکر نبرد.

گزینه «۳»: چون برمی آید مفرح ذات [است].

گزینه «۴»: در بحر مکاشفت مستغرق شده [بود].

(دستور، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۲۱۳- گزینه «۱»

(ابوالفضل عباس زاده)

ارکان تشبیه در موارد «ب» و «د» به درستی مشخص شده است:

ب) جلال و بزرگی خداوند، به کعبه تشبیه شده است: جلال (مشبه)، کعبه (مشبه‌به)

د) برگ‌ها به لباس سبزی مانند شده که درختان آن را بر تن کرده‌اند: ورق (مشبه)،

قبا (مشبه‌به)

تشریح گزینه‌های دیگر:

الف) «جیب مراقبت» اضافه تشبیهی نیست.

ج) «خوان نعمت» اضافه تشبیهی است که نعمت، مشبه آن است.

ه) در این بیت تشبیهی به کار نرفته است.

(آرایه، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۲۱۴- گزینه «۳»

(حسن افتاده - تبریز)

«بوستان» در گزینه «۳»، استعاره از «عالم عرفان و معنویت» است.

«پرده ناموس» در گزینه «۱» اضافه تشبیهی و «فرش زمردین» در گزینه «۲»

استعاره از «سبزه و چمن» و «زبان» در گزینه «۴» مجاز از «گفتار» است.

(آرایه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۴)

۲۱۵- گزینه «۴»

(نازنین خاتمه شایلو صفارزاده)

«ما عبدناک حق عبادتک» حدیث پیامبر (ص) است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شعری عربی از خود سعدی است و تضمین نیست.

گزینه «۲»: شعری عربی از خود سعدی است و تضمین نیست و عبارت «صلوا علیه و آله» تلمیح به آیه ۵۶ سورة احزاب دارد: «إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا»

گزینه «۳»: تضمین ندارد.

(آرایه، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۲۱۶- گزینه «۱»

(مفسر فدایی - شیراز)

مسخر: رام و فرمانبر

معنای بیت: پروردگار، همه اجزای این عالم را مسخر و فرمانبردار انسان ساخته است؛ پس شرط عدل و انصاف نیست که آدمی این نکته را فراموش کند و فرمانبردار حق نباشد.

(مفهوم، صفحه ۱۲)

۲۱۷- گزینه «۲»

(هسین پرهیزگار - سبزوار)

سعدی، به مکاشفت و شهود حقایق می پردازد و جلوه جمال حق او را مدهوش می کند.

(مفهوم، صفحه ۱۴)

۲۱۸- گزینه «۳»

(حسن افتاده - تبریز)

ه) معنای مصراع: فقط به درگاه تو روی می آورم و فقط در جست و جوی احسان و نیکویی تو هستم. = معنای آیه: تنها تو را می پرستیم و تنها از تو یاری می جوییم.

ج) معنای مصراع: نمی توان کسی را به تو مانند کرد، زیرا تو از خیال و تصور ما بیرون هستی. = معنای آیه: کسی مانند او نیست.

د) معنای مصراع: تو سراسر نور و شادی هستی و بخشنده و پاداش دهنده هستی. = معنای آیه: خداوند نور آسمان‌ها و زمین است.

ب) معنای مصراع: خدایا، تو همه غیب‌ها را می دانی و همه عیب‌ها را می پوشانی. = معنای آیه: دانای نهان و آشکار هستی.

(مفهوم، صفحه ۱۰)

۲۱۹- گزینه «۴»

(هسین پرهیزگار - سبزوار)

بیت دوم نفی دقیق افراد مدعی در عشق است؛ پس هدف اصلی دو بیت بی ادعا بودن در عشق است (سکوت و رازداری عاشقانه).

(مفهوم، صفحه ۱۴)

۲۲۰- گزینه «۲»

(سعید یعقوبی)

باز اعراض کند: دوباره خداوند روی بگرداند.

(مفهوم، صفحه ۱۳)

دین و زندگی (۳)

۲۲۱- گزینه «۴»

(مرتضی مفسنی کبیر)

اندیشه، بهار جوانی را پرطراوت و زیبا می‌سازد. پیامبر اسلام (ص) درباره آن می‌فرماید: «افضل العبادۃ ادمان التفکر فی الله و فی قدرته: بهترین عبادت، اندیشیدن مداوم درباره خدا و قدرت اوست».

(درین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۲)

۲۲۲- گزینه «۴»

(مرتضی مفسنی کبیر)

این بیت از عبدالرحمان جامی درباره مقدمه دوم از استدلال نیازمندی جهان به خدا در پیدایش است و آن عبارت است از اینکه پدیده‌هایی که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد.

(درین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۷)

۲۲۳- گزینه «۴»

(مفهم‌موری مانده‌علی)

حدیث شریف امام علی (ع)، مبنی بر این که «ما رأیت شیئاً آلاً و رأیت الله قبله و بعده و معه: هیچ چیزی را ندیدم مگر اینکه خدا را قبل و بعد و با آن دیدم» بیانگر این است که تمامی موجودات، وجود خود را از خداوند دریافت می‌کنند و در تمامی احوال به او نیازمند هستند که نیازمندی موجودات به خداوند در بقا از بخش «بعده و معه» برداشت می‌گردد؛ زیرا موجودات پس از پیدایش نیز دائماً وابسته به وجود خداوند می‌باشند.

(درین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه‌های ۹ و ۱۲)

۲۲۴- گزینه «۳»

(مفسن بیاتی)

موارد «ب، د» صحیح می‌باشند.

بررسی نادرستی سایر موارد:

الف) رابطه خداوند با جهان تا حدی شبیه رابطه مولد برق با جریان برق است.

دقت شود خداوند شبیه به مولد برق است نه جریان برق!

ج) رابطه خداوند با جهان مانند رابطه بنا با مسجد نیست و یک تفاوت بنیادین میان این دو رابطه وجود دارد.

(درین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۹)

۲۲۵- گزینه «۳»

(مفسن بیاتی)

آیه «و الله هو الغنی الحمید: و خداست که تنها بی‌نیاز ستوده است.» یک مبنای قرآنی برای ستوده بودن خداوند می‌باشد.

(درین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۰)

۲۲۶- گزینه «۴»

(مفسن بیاتی)

موجودات دائماً با زبان حال، به پیشگاه الهی عرض نیاز می‌کنند. زبان حال موجودات را مولوی این گونه بیان می‌کند:

«... ما همه شیران ولی شیر علم / حمله‌مان از باد باشد دم به دم»

(درین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۲۲۷- گزینه «۱»

(میثم هاشمی)

انسان‌های ناآگاه نسبت به نیاز دائمی انسان به خداوند، بی‌توجه‌اند؛ اما انسان‌های آگاه دائماً سایه لطف و رحمت خدا را احساس می‌کنند و خود را نیازمند عنایات پیوسته او می‌دانند.

(درین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۰)

۲۲۸- گزینه «۴»

(میثم هاشمی)

خداوند نور هستی است؛ یعنی تمام موجودات وجود خود را از او می‌گیرند، به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی می‌گذارند و وجودشان به وجود او وابسته است.

(درین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۱)

۲۲۹- گزینه «۳»

(میثم هاشمی)

خداوند نور هستی است. یعنی تمام موجودات، وجود خود را از او می‌گیرند و به سبب او پا به عرصه هستی می‌گذارند. در واقع هر موجودی در حد خودش، تجلی خداوند و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر صفات الهی است.

(درین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۱)

۲۳۰- گزینه «۳»

(فردین سماقی)

لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است.

(درین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۲)

زبان انگلیسی ۳

۲۳۱- گزینه ۲

(آرمین رممانی)

ترجمه جمله: «اردوی مدرسه به کوه‌های سرسبز و زیبا به عنوان سرگرم کننده ترین رویداد سال در نظر گرفته شد.»

- (۱) متولد شدن (با فعل be) (۲) در نظر گرفتن
(۳) درمان کردن (۴) غذا دادن

(واژگان)

۲۳۲- گزینه ۳

(آرمین رممانی)

ترجمه جمله: «مدیر مدرسه ما یک مهمان برجسته را به ما معرفی کرد که حقایق جالبی در مورد حیوانات و طبیعت با ما در میان گذاشت.»

- (۱) آرام (۲) تکراری
(۳) برجسته (۴) شفاهی

(واژگان)

۲۳۳- گزینه ۱

(آرمین رممانی)

ترجمه جمله: «باید یاد بگیرید وقتی دوستانتان اشتباه می کنند سرشان داد زنید، چون این کار می تواند احساساتشان را جریحه دار کند.»

- (۱) فریاد زدن، داد زدن (۲) اختصاص دادن، وقف کردن
(۳) بغل کردن (۴) شکستن

(واژگان)

۲۳۴- گزینه ۴

(آرمین رممانی)

ترجمه جمله: «دکتر توضیح داد که بعضی از افراد پس از این که سال ها در معرض صداهای بلند قرار می گیرند دچار کم شنوایی می شوند.»

- (۱) فقیر (۲) آرام، ساکت
(۳) ناگهانی (۴) سخت

نکته مهم درسی:

به ترکیب واژگانی "hard of hearing" در معنای «کم شنوا» دقت کنید.

(واژگان)

۲۳۵- گزینه ۱

(آرمین رممانی)

ترجمه جمله: «وقتی که او خبر غم انگیز را شنید، ناگهان به گریه افتاد و برای دقایقی نتوانست جلوی گریه اش را بگیرد.»

- (۱) ترکیب (۲) بخشیدن
(۳) ضبط کردن (۴) تماشا کردن

نکته مهم درسی:

به ترکیب واژگانی "burst into tears" در معنای «ناگهان زیر گریه زدن» دقت کنید.

(واژگان)

۲۳۶- گزینه ۳

(آرمین رممانی)

ترجمه جمله: «برای همه ما مفید است که دفتر خاطرات داشته باشیم، زیرا می توانیم چیزهای مهم و خاطرات شاد خود را به خاطر بسپاریم.»

- (۱) بیماری (۲) کتاب درسی
(۳) دفتر خاطرات (۴) گلدان

نکته مهم درسی:

به ترکیب واژگانی "keep a diary" به معنای «خاطرات نوشتن» دقت کنید.

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب:

حفاظت از محیط زیست برای سیاره ما بسیار مهم است. ما باید از طبیعت مراقبت کنیم تا زمین را تمیز و سالم نگه داریم. کارهای ساده زیادی وجود دارند که می توانیم برای کمک به محیط زیست انجام دهیم. به عنوان مثال، می توانیم کاغذ، پلاستیک و شیشه را بازیافت کنیم. بازیافت به کاهش زباله و صرفه جویی در منابع کمک می کند. راه دیگر برای حفاظت از محیط زیست، صرفه جویی در [مصرف] آب است. هنگام مسواک زدن باید شیر آب را ببندیم و دوش های کوتاه تر بگیریم. همچنین، استفاده کمتر از برق نیز می تواند کمک کننده باشد. خاموش کردن چراغ ها در مواقعی که به آن ها نیاز نداریم و استفاده از لامپ های کم مصرف می تواند تفاوت بزرگی ایجاد کند. علاوه بر این، کاشت درختان نیز برای محیط زیست بسیار مفید است. درختان هوا را پاک می کنند و برای حیوانات خانه فراهم می کنند. آن ها همچنین به پایدار نگه داشتن آب و هوا کمک می کنند. همه ما می توانیم در باغ های خود درختی بکاریم یا به یک رویداد اجتماعی کاشت درختان بپیوندیم. استفاده از حمل و نقل عمومی، پیاده روی یا دوچرخه سواری به جای رانندگی با ماشین به کاهش آلودگی کمک می کند. ماشین ها گازهای مضر زیادی تولید می کنند که هوا را آلوده می کنند. با انتخاب راه های دیگر برای سفر، می توانیم هوا را تمیز نگه داریم و رد پای [تولید] کربن خود را کاهش دهیم. با ایجاد تغییرات کوچک در زندگی روزمره خود، می توانیم تفاوت بزرگی برای سیاره خود ایجاد کنیم.

۲۳۷- گزینه ۲

(مهممهری دغلاوی)

ترجمه جمله: «ایده اصلی متن چیست؟»
«راه هایی برای حفاظت از محیط زیست»

(درک مطلب)

۲۳۸- گزینه ۱

(مهممهری دغلاوی)

ترجمه جمله: «عبارت "cut down on" در پاراگراف «۱» از نظر معنایی به کلمه ... نزدیک ترین است.»
«reduce» (کاهش دادن)

(درک مطلب)

۲۳۹- گزینه ۴

(مهممهری دغلاوی)

ترجمه جمله: «طبق متن، چرا هنگام مسواک زدن باید شیر آب را ببندیم؟»
«برای صرفه جویی در [مصرف] آب»

(درک مطلب)

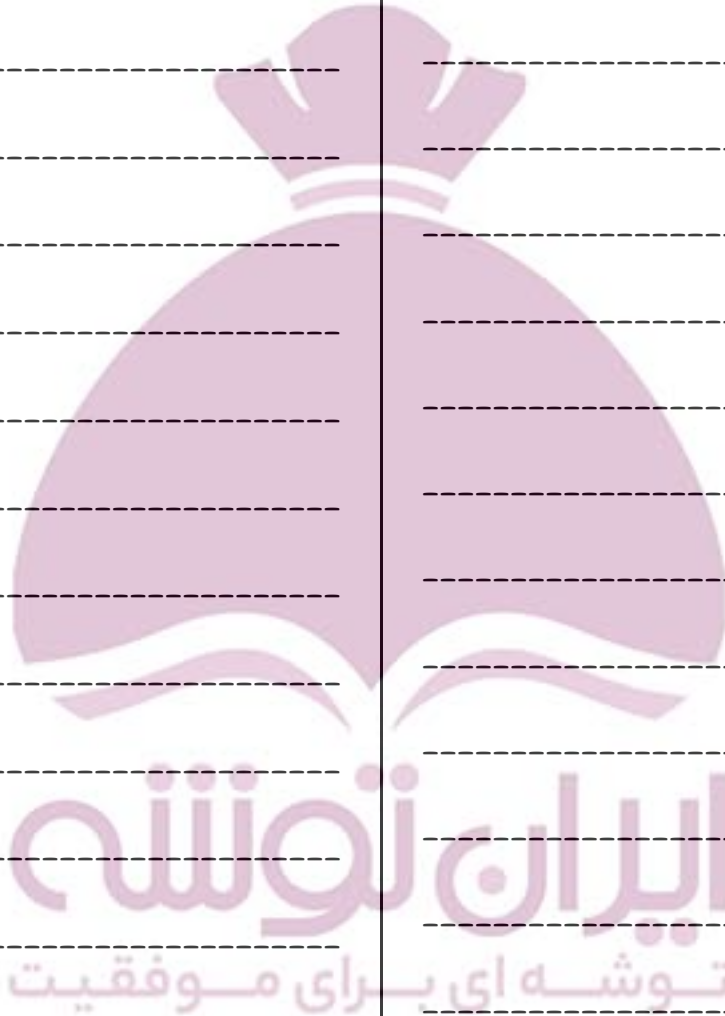
۲۴۰- گزینه ۴

(مهممهری دغلاوی)

ترجمه جمله: «کدام فعالیت به عنوان راهی برای کمک به محیط زیست در متن ذکر نشده است؟»

«محدود کردن زباله های خانگی»

(درک مطلب)





کتاب‌های آیة انسان را



پیمان‌های تهرین کنید



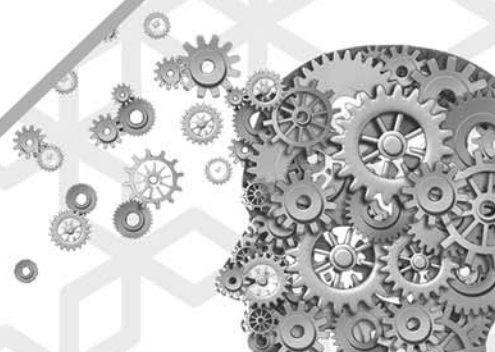
ایران توتنه
توشه‌ای برای موفقیت



۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir





دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۱۸ مهر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان زاده اصفهانی	مسئول آزمون
حامد کریمی	مسئول دفترچه
امیر حسین افجه، امیر علی حسینی زاده	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، امیر حسین افجه، علی کریمی فرع، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف چینی و صفحه آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه «۲»

(شامد کریمی)

کلی ترین پاسخ گزینه ی «۲» است. دیگر گزینه ها پاسخ را به تحصیل، ورزش، اقتصاد یا خلاقیّت و هنر محدود کرده است.

(هوش کلّامی)

۲۵۲- گزینه «۳»

(شامد کریمی)

کلی ترین و مربوط ترین پاسخ گزینه ی «۳» است. بحران هویت طبق متن ممکن است به بروز سردرگمی شخصیتی و کاهش اعتماد به نفس منجر شود.

(هوش کلّامی)

۲۵۳- گزینه «۱»

(شامد کریمی)

برداشت «ج» کاملاً از متن دور است. عبارت «ب» نیز دقیقاً بر عکس متن است.

(هوش کلّامی)

۲۵۴- گزینه «۱»

(عمید اصفهانی)

عبارت «استراق سمع» مدّ نظر است.

(هوش کلّامی)

۲۵۵- گزینه «۳»

(عمید اصفهانی)

شکل درست بیت که هفده نقطه دارد:

سخن را سر است ای خردمند و بن / میاور سخن در میان سخن

(هوش کلّامی)

۲۵۶- گزینه «۲»

(کتاب منظومه هوش)

متن به وضوح سه ستّ را در سه زمان و سه مکان مختلف مثال زده است که به سه دین بزرگ ابراهیمی مربوطند: اسلام، مسیحیت، یهود. دیگر گزینه ها از متن بر نمی آید.

(هوش کلّامی)

۲۵۷- گزینه «۲»

(کتاب منظومه هوش)

نویسنده ختم را در موردی به حافظ شبیه کرده است. لابد آن ویژگی در حافظ آشکارتر است که می توان شخصی را به او مانند کرد.

(هوش کلّامی)

۲۵۸- گزینه «۲»

(علی کریمی فرغ)

اگر حجم آب داخل ظرف را x و حجم ظرف را با v نشان دهیم داریم:

$$x + 24 = \frac{4}{10}v \Rightarrow v = 60 + \frac{5}{2}x$$

$$A = \frac{x}{2} \Rightarrow x = 2A, B = \frac{v}{3} = 20 + \frac{5}{6}x$$

می دانیم:

پس داریم:

$$\Rightarrow B = 20 + \frac{5}{6} \times 2A = 20 + \frac{5}{3}A \Rightarrow B > A$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه «۲»

(امیرمسین افیه)

فرض کنیم جرم خاک 100 گرم بوده باشد. پس 60 گرم سیلیس و 30 گرم آب داشته ایم. اگر 90 درصد آب تبخیر شود، 27 گرم تبخیر می شود:

$$\frac{90}{100} \times 30 = 27$$

بنابراین جرم خاک، 73 گرم خواهد بود:

$$100 - 27 = 73$$

و این یعنی درصد جرمی «سیلیس»، تقریباً 82 درصد می شود:

$$\frac{60}{73} \approx 82\%$$

یعنی تقریباً 22 درصد بیش تر می شود:

$$82 - 60 = 22$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه «۲»

(امیرمسین افیه)

کوچک ترین مضرب مشترک سه عدد را به دست می آوریم:

$$42 = 6 \times 7$$

$$60 = 6 \times 10 \Rightarrow [42, 60, 78] = 6 \times 7 \times 10 \times 13 = 5460$$

$$78 = 6 \times 13$$

این 5460 دقیقه یعنی 91 ساعت:

$$5460 \div 60 = 91$$

$$91 = 3 \times 24 + 19$$

که یعنی سه شبانه روز و نوزده ساعت:

سه شبانه روز و نوزده ساعت پس از ساعت $9:30$ صبح روز یکشنبه، ساعت $4:30$ صبح روز پنجشنبه است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه «۴»

(علی کریمی فرغ)

هر سه نفر با هم در دو روز کار انجام می دهند، یعنی در هر روز نصف کار را به پایان می رسانند. پس به شخصی نیاز دارند که در یک روز، نیمی دیگر را از کار انجام دهد. این شخص قطعاً کل کار را در دو روز انجام می دهد.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه «۲»

در مرحله n ، همواره داریم:

n^2 : تعداد کل نقاط

$\frac{n(n-1)}{2}$: تعداد نقاط رنگی

پس در n موردنظر داریم:

$$\frac{n(n-1)}{2} = \frac{45}{100} \Rightarrow \frac{n^2 - n}{2n^2} = \frac{45}{100}$$

$$\Rightarrow 100n^2 - 100n = 90n^2 \Rightarrow 10n^2 = 100n$$

$$\Rightarrow n = 10$$

پس مرحله $2n+2$ ، شکل بیست و دوم است:

$$2n+2 = 2 \times 10 + 2 = 22$$

و تعداد نقطه‌های رنگی آن، برابر است با:

$$\frac{22 \times 21}{2} = 11 \times 21 = 231$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۳- گزینه «۳»

(ممبرکتبی)

قطعاً زوج عددهای (۶ و ۱)، (۵ و ۲) و (۴ و ۳) کنار همند. معلوم است که با دانستن جایگاه یک یا دو عدد، نمی‌توان هر شش مستطیل را پُر کرد.

جدول فرضی زیر را در نظر بگیرید:

		۳، ۴	۴، ۳
۲		۲	۵
۱		۱	۶

ولی اگر یکی از دو خانه ردیف بالا ۴ معلوم باشد، تکلیف همه خانه‌ها معلوم است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۴- گزینه «۳»

(فاطمه راسخ)

حاصل جمع اختلاف‌های دو عدد مجاور در الگوی صورت سؤال در وسط شکل نوشته شده است:

$$(5-2) + (9-3) = 3 + 6 = 9$$

$$(7-1) + (5-2) = 6 + 3 = 9$$

$$(7-2) + (9-7) = 5 \Rightarrow ? - 2 = 3 \Rightarrow ? = 5$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه «۴»

(فاطمه راسخ)

اختلاف دو عدد کنار هم مدتظر است:

$$7253: 7-2=5, 5-2=3, 5-3=2$$

$$532: 5-3=2, 3-2=1$$

$$21: 2-1=1$$

$$9274: 9-2=7, 7-2=5, 7-4=3$$

$$753: 7-5=2, 5-3=2$$

$$22: 2-2=0$$

(هوش منطقی ریاضی)

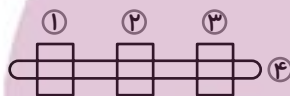
۲۶۶- گزینه «۲»

(فاطمه راسخ)

چهار شکل $\rightarrow$ ، $\rightarrow$ ، $\rightarrow$ و $\rightarrow$ در هر مرحله از این

الگو، یک واحد شیفت دارند و از چپ به راست و در نهایت به خط زیرین

منتقل می‌شوند:



همچنین شکلی که در جایگاه‌های اول و سوم قرار می‌گیرد، در جهت $\nearrow$

، شکلی که در جایگاه دوم قرار می‌گیرد در جهت $\nwarrow$ و شکل زیرین در

جهت $\rightarrow$ قرار می‌گیرد.

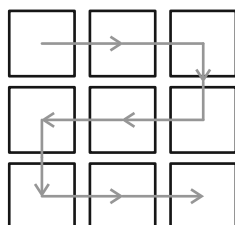
(هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه «۲»

(غزادر شیرممدولی)

دایره درون مربع‌ها روی رأس‌ها و در مسیر زیر به شکل ساعتگرد جابه‌جا

می‌شود.



(هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه «۳»

(خاطمه راسخ)

هر یک از چهار شکل  و  و  و  در هر ردیف و هر ستون از مربع بزرگ شکل، یکبار وجود دارد.

(هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه «۴»

(خاطمه راسخ)

نقطه چین صورت سؤال خارج از دو کمان، از مرکز دایره و از یکی از رأس‌های مستطیل می‌گذرد. چنین نقطه‌ای تنها در گزینه «۴» هست. در سایر گزینه‌ها، در گزینه‌های «۱» و «۳» مرکز دایره روی رأس مستطیل نیست. در گزینه «۲» نیز این نقطه، بین دو کمان موازی است.



(هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه «۳»

(ممیزکنی)

دقت کنید نوک مثلث - که جهت آن را نشان می‌دهد. باید رو به مرکز پاره‌خط باشد. تنها گزینه «۳» است که این ویژگی را دارد.

(هوش غیرکلامی)

ایران توننده
توشه ای برای موفقیت